

Chefen har ordet:

Ännu ett trivsamt år med kamratföreningen!

God fortsättning på det nya året!

Våra aktiviteter 2010 genomfördes som vanligt med bravur, tack vare många goda medarbetare.

I april hade vi ett välbesökt årsmöte där Bengt Olander i Västgötadals regementes uniform berättade om tiden före och efter slaget vid Fyllebro. Bengt lyckades verkligen fånga auditoriet.

I maj var det dags för ännu en utlandsresa. Den här gången tog vi riktning mot Berlinområdet. Tack vare Gunnar Ohlséns föredömliga reseledarmanér blev resan för oss deltagare ännu en militärhistorisk upplevelse. En eloge till Gunnar!

Under resan kunde jag konstatera att det goda kamratskapet är ett signum för våra resor – den här gången med en spännvidd från artonåringar till nittioåringar.

Minnesstund på Gipen

Den sista juni genomfördes, med anledning av att det var tio år sedan vårt regemente och vår brigad avvecklades, en minnesstund vid brigadens minnessten på Gipen. Efter minnesstunden anslöt sig många till massen för gravöl med en mindre typisk mässrätt, nämligen hämtpizza.

Som vanligt avgick i november en bil med Göran Lundahl vid ratten till Stockholmsavdelningens årsmöte. Det blev många trevliga återseenden av kamrater i huvudstaden.

Trevlig avslutning

Året avslutades som traditionen bjuder med julbord för våra medlemmar. Unga och gamla njöt av julbord, sång, farbror Frej, historier, lotteri och inte minst ett gott kamratskap. Tack, Lars Folkesson, för att du alltid på ett lättsamt sätt lyckas guida oss genom våra måltider!

Styrelsen har ännu en gång bestämt att pröva att genomföra vårt årsmöte på en lördag, i år lördagen den 9 april vid lunchtid. Jag hoppas att vi genom detta kan få träffa än fler kamrater vid årsmötet. Mer om detta på annan plats i tidningen.

Årets fältresa i början av hösten går till Göteborgsområdet.

Under 2012 kommer man i Tyskland att fira 300-årsjubileet av slaget vid Gadebusch. Vår nästa utlandsresa sker därför i samband med firandet av "Die Schlacht bei Gadebusch"

den 6–8 juli 2012. Till denna resa återkommer vi senare.

Vår förening har under 2010 fått 21 nya medlemmar. Välkomna till trevligt kamratskap och till en av Sveriges största kamratföreningar!

Johan Rydén
Ordförande

Årsmötet 2010

Fredagen den 16 april avhölls årets årsmöte i Lv 6 aula. Detta år åter i egen regi och utan samarrangemang med Luftvärnsregementets kamratförening.

Totalt cirka 80 medlemmar samt representanter för FMTS, Luftvärnsregementets kamratförening och Stockholmsavdelningen var närvarande.

Före samlingen i aulan framförde trumkåren ur Hemvärnets musikkår i Halland ett mycket uppskattat program på kaserngården.

Inmarsch

Föreningens ordförande, Johan Rydén, inträdde till regementets igenkänningssignal, varefter fanförare inmarscherade med Hallands regementes och kamratföreningens fanor under det att Hemvärnets musikkår i Halland spelade Hallands regementes och Hallandsbrigadens marsch.

Ordföranden hälsade de närvarande välkomna, varvid han särskilt vände sig till kvällens föredragshållare Bengt Olander, hedersledamoten Göran Wetterlundh, de inbjudna gästerna Gert Wamfors och Lars Hedström samt Hemvärnets musikkår i Halland.

Ordföranden läste upp inkommet svars-telegram från prinsessan Lilian.

Ordföranden höll parentation över de medlemmar som avlidit sedan föregående årsmöte, varefter musikkåren spelade Amazing Grace.

Musikkåren, under ledning av dirigenten Rolf Bjelm, genomförde därefter en mycket uppskattad konsert.

Därefter vidtog årsmötesförhandlingar enligt fastställd dagordning:

§ 1 Föreningens ordförande Johan Rydén förklarade årsmötet 2010 öppnat.

§ 2 Johan Rydén valdes till ordförande och Håkan Söderberg till sekreterare för mötet.

§ 3 Kjell Rydehed och Peter Jacobsson valdes att jämte ordföranden justera årsmötets protokoll.

§ 4 Årsmötet fastställdes vara stadgeenligt utlyst.

§ 5 Utdelad föredragningslista för mötet fastställdes.

§ 6 Styrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelse föredrogs och lades med godkännande till handlingarna.

§ 7 Revisor Tommy Jacobsson läste upp revisorernas berättelse.

§ 8 Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 2009 års förvaltning.

§ 9 Årsmötet godkände styrelsens förslag om oförändrad medlemsavgift för 2010 (50 kr).

§ 10 Styrelsens förslag till arbetsplan för verksamhetsåret 2010/11 fastställdes.

§ 11 Styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för 2010 fastställdes.

§ 12 Inga motioner hade inkommit.

§ 13 Johan Rydén omvaldes till föreningsordförande, tillika styrelsens ordförande för 2010.

§ 14 Till styrelseledamöter under två år omvaldes Anders Sträng, Lars Folkesson, Bengt Malmsten och Christer Eliasson.

§ 15 Till ersättare under ett år omvaldes Lena Wallin, Per Ljungné och Peter Höglund.

§ 16 Till revisorer omvaldes Leif Lundin och Tommy Jacobsson. Till ersättare för dessa omvaldes Bo Hervén och Thomas Andersson.

§ 17 Till valberedning omvaldes Thomas Andersson (sammanställande), Berit Strandgren och Lars Arestrand.

§ 18 Styrelsens förslag till ändring av § 14, Kamratfonden, i föreningens stadgar godkändes.

§ 19 Inga övriga frågor.

Lars Ahlberg prisad

§ 20 Kamratfondens stipendium för 2009 tilldelades Lars Ahlberg, som erkänsla för ett långvarigt och förtjänstfullt arbete för kamratföreningen och främst för stort engagemang i tidningskommittén.

§ 21 Ordföranden tackade styrelsen, revisorerna och Stockholmsavdelningen för nedlagt arbete. Ett särskilt tack riktades till alla bidragsgivare.

§ 22 Ordföranden tackade alla för visat intresse och förklarade årsmötet avslutat.

Middagen efter årsmötet intogs på officersmässen, dit ordföranden Johan Rydén kunde hälsa cirka 70 gäster och medlemmar välkomna. Allt var perfekt regisserat av Lars Folkesson.

Ordföranden i Stockholmsavdelningen, Carl Fredrik von Mentzer, framförde gästernas tack för middagen och den sedvanliga och fina inramningen vid föreningens årsmöte.

Kvällen avslutades med kamratlig samvaro på officersmässen, med bland annat flera förtärliga lotterier med vinster skänkta av Göran Lundahl, som bevistade föreningens årsmöte för 41:a gången i rad – ett svårslaget rekord.

Håkan Söderberg
Sekreterare

Välkomna till årsmötet 2011!

Tid:	Lördagen den 9 april 2011 kl 11.00. Från kl 10.00 bjuder föreningen på kaffe i soldathemmet. Museet öppet kl 09.30-11.00.
Plats:	Lv 6 aula
Måltidspris:	200 kronor
Anmälan:	Genom insättning på plusgiro 26 27 24-8 senast den 28 mars. Skriv "Årsmötet" och avsändare.

Kamratföreningens resa till Berlin våren 2010

Så har då kamratföreningen åter genomfört en utlandsresa, denna gång till Berlin. Det var 74 förväntansfulla medlemmar som embarkerade bussen på kaserngården i arla morgonstund, torsdagen den 13 maj.

Färden gick den välbekanta vägen över Rödby-Puttgarten och hotellet i Berlin nåddes framåt kvällen, där väntande buffé var framdukad. Trodde undertecknad!

Hotellrestaurangen var tom på såväl gäster som personal. Och trots år av stressade situationer i tjänsten måste jag erkänna att den här

hörde till de allra värsta av situationer. Den tyska "Ordnung muss sein" fick sig en rejäl törn. Räddningen blev en indisk restaurang hundra meter bort. Trots viss väntan kunde vi gå och lägga oss mätta.

Dagen därpå skulle Berlin översiktsrekonosceras med hjälp av lokalguiden Konrad.

Berlin förknippas gärna med Brandenburger Tor. Längst upp ses fyrspannet "Quadrigan", som Napoleon stal vid intåget i Berlin 1806.

Den berömda gränspassagen "Checkpoint Charlie". Det fanns fyra övergångar mellan Öst- och Västberlin, A, B, C och D. Spionutväxlingar skedde dock vid en övergång i Västberlins sydvästra del.

Han tog oss elegant genom Berlin till de mest intressanta platserna, såsom Brandenburger Tor, med omgivande riksdagshus, nya Holocaust-monumentet, tv-tornet, Friedrichstrasse – f d Östberlins paradgata – och givetvis då också Kurfürstendamm. Mycket mer sågs och inte sågs i nuvarande Berlin. En helg räcker inte långt för att botanisera bland alla sevärdheter.

Fredagens eftermiddag ägnades åt krigshistoria. Vi åkte till den lilla byn Zossen cirka 40 km söder om Berlin. Strax utanför byn finns den bunkeranläggning varifrån Hitlers invasionsarméer styrdes under andra världskriget. Till saken hör att Hitler aldrig besökte "Wehrmachts hjärta". Själva arbetsutrymmena låg cirka 20 meter under markytan med ett flertal betonglager ovanför, vilket gjorde det omöjligt att slå ut från luften.

Fredagskvällen var fri.

Efter en god hotellfrukost på lördagen stod i programmet ett besök på Stasi-museet. Vi togs emot av vår svenske guide i detta jättekomples, som upptar ett helt kvarter i östra delen av Berlin.

På ett mycket intresseväckande sätt berättade han om denna repressiva organisation som höll DDR-medborgarna i ett järngrepp genom hot och terror. Vi vandrade genom museilokaler fyllda med sinnrik utrustning för att spionera på landsmännen.

Även Stasi-chefens rum inspekterades. Därifrån ledde den legendariske Erich Mielke sitt skräckvälde åren 1957-1989. Hans valspråk var: "Förtroende är bra, men kontroll är bättre". Varvid många av oss log, då det inte var första gången vi hade hört det.

Under lördagskvällen samlades alla rese-

Här syns delar av de källarutrymmen som användes av Gestapo vid förhör. I bakgrunden en del av den byggnad som användes av dåvarande Luftwaffe. Samtliga artikefoton: Håkan Söderberg.

Herrskapet Bo Bernhill och Ylva Dahlbom tillsammans med Christine Söderberg. I bakgrunden Hotel Adlon, där Hitler brukade intaga eftermiddagste när han befann sig i Berlin.

deltagare till en gemensam kvällsmåltid på en närbelägen restaurang. Stämningen var hög redan från början och ökade under kvällen. Detta var en fin avslutning på Berlinvistelsen i riktigt sann kamratanda.

Hemresan gick i ett lugnt tempo med gott om tid att fylla på sommarförrådet i Border Shop.

Välkommen att följa med på vår nästa utlandsresa. Den går – för att högtidlighålla 300-årsminnet av slaget – till Gadebusch den 7 juli 2012.

Gunnar Ohlsén
Kamratföreningens
vice ordförande
och reseledare

Minnesstunden den 30 juni 2010

Tio år har gått och visst har det runnit undan. Tack vare internet men framför allt tack vare "djungeltrumman" samlades vi passande nog i Trumslagarskogen. Efter det att jag fått utstå spott och spe över att jag som rubrik i kallelsen kallat vårt möte för ett jubileum, kunde vi äntligen samlas runt minnesstenen på Gipen.

Bubbelvatten och långa glas plockades fram och Arne Hedman höll ett kort och kärnfullt anförande, kopplat till just minnen. Det gavs tid till reflektion, där åtminstone jag själv funderade över just minnen men också över var vi står just nu.

Efter det att vår reflektion var avslutad var min tanke att ordnad marsch skulle igångsättas då detta är det snabbaste sättet att förflytta trupp. Fick slå mig för pannan och inse att transportsätten var för många för att göras på ett grannliga sätt. Efter ett kort mumlande fick ordern bli: "S--thög framåt – sisten på

Stig-Allan Jönsson, Jonas Lind.

Michael Persson, Erik Eriksson, Anders Sträng, Gunnar Ohlsén, Göran Lundahl. Samtliga foton: Dieter Friedrich.

Arne Hedman håller ett anförande.

Anders Sträng, Göran Lundahl, Jarl Wallefors.

Carsten Ringleb, Christoffer Bergman, Peter Jacobsson.

mässen är en s--t!" Då vissa redan i starten insåg att "jag kommer inte att vinna" tog det precis som väntat tid för vissa att ta sig till mässen. Icke förty innebär detta att ytterligare medlemmar anslöt.

Väl på mässen var det inga konstigheter, alla kände sig som hemma! Efter en tids minglande inhandlades precis som förut x antal "I 16 special" av den lokale pizzabagaren, så förplägnadstjänsten löste sig precis som förut.

Därefter vidtog i den väl insuttna bibliotekssoffan diverse återgivning av minnen från svunna tider.

Tack för en mycket trevlig minneskväll!

Lars Folkesson
Klubbmästare

Kamratföreningens jullunch

Här följer ett bildcollage från föreningens jullunch den 27 november 2010. Samtliga foton: Christer Gunnarsson.

Stockholmsavdelningens verksamhet 2010

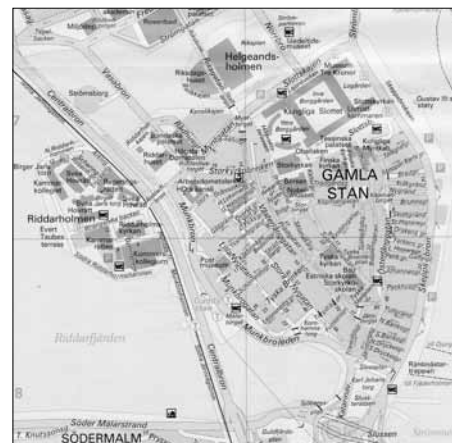
Den 4 maj genomfördes en vandring i Gamla stan och ett besök i Wrangelska palatset. Avdelningens ordförande Carl Fredrik von Mentzer var guide under vandringen – en mycket intresserad och kunnig guide. Han beskriver aktiviteterna på följande sätt:

Vi var åtta medlemmar som träffades vid Gustaf III:s staty på Skeppsbron den 4 maj för att följa den skotske generalen i rysk tjänst, James Keith, när han skulle ledsagas till Fredrik I i "Kungshuset" på Riddarholmen för 267 år sedan.

Ja, året var 1743 och ryssarna var ombedda av den svenska högadliga ledningen att skydda landet mot danskarna, som stod anfallsberedda på Själland och i Norge, samt mot de upproriska bönderna i, främst, Dalarna.

I oktober såg och hörde häpna skärgårdsbor 30 galärer och 12 000 soldater hälsas med 32 skott i en salut från Vaxholms fästning.

Redan i Furusund hade generalen mötts av en gardeskaptan som hette Kalling. (En ättling tjänstgjorde vid Hallands regemente under 1900-talet.) En jakt förde snabbt generalen och hans svenska älskarinna, Eva Merthens, till Skeppsbron där vagnar från hovet väntade. Evas far hade för övrigt tidigare varit borgmästare i Åbo.

*Karta över Gamla stan.
Källa: Kartförlaget.*

*Ryska trupper vid Stockholms slott 1743.
Källa: Arkiv.*

Vid obeliskan utanför Stockholms slott. Fr v: Björn Jonsson, Karl Erik Rosén, Agneta Andersson, Carl Fredrik von Mentzer, Göran Andersson. Foto: Carl Fredrik von Mentzer.

Färden genom staden

Ovanför Livrustkammaren ligger ett kontor, som översten vid Hallands regemente, prins Bertil, använt under många år. Flera av hans adjutanter har också minnen därifrån.

Vi fortsätter till backens krön och beskådar där ”obeliskan”, som Gustaf III skänkte borgarna i Stockholm, som tack för deras stöd i kriget 1788-1790. (I detta krig deltog Västgöta Dals regemente med bl a Adolph von Mentzer. Man lyckades hejda ryssarna genom att bränna bron vid Korhois.)

Framför oss ligger nu den mest aktuella byggnaden i Stockholm, Storkyrkan. Det blir dock inget bröllop för Keith och hans Eva, men hon gifter sig efter hans död och kom då att kallas hertiginnan av Finland.

Färden fortsätter nedför Storkyrkobrinken och vi passerar Bondeska palatset, där 67 år

senare svensk historias kanske grymmaste illdåd inträffade; mordet på Axel von Fersen. Men det slapp generalen! Däremot kanske han fick en skildring av hur beslutet om bistånd från ryssarna kom till.

Det skedde nämligen i ”sekreta utskottet”, som bestod av medlemmar från tre stånd – adel, präster och borgare – som sammanträdde i Riddarhuset. Bönderna ansågs för okunniga och fick inte vara med. Beslutet överlämnades sedan till fyra landshövdingar för vidare delgivning via kyrkor m m. Ansvar för logi och dylikt hade Rutger Fuchs, som 1719 med Södermanlands regemente hejdat ryssarnas anfall vid Baggensstaket. Senare forskning har dock reducerat hans roll.

När vi når Riddarholmen ligger på höger hand Hessensteinska palatset, en gåva från Fredrik I till sin älskarinna Hedvig Taube,

I Anckarströms fängelsehåla. Fr v: Dan Leman, Björn Jonsson, Agneta Andersson, Helmuth Benedy, Karl Erik Rosén. Foto: Carl Fredrik von Mentzer.

med vilken han hade fyra barn. Två söner nådde vuxen ålder och adlades som grevar av Hessenstein. Men generalen Keith förs direkt till Wrangelska palatset (Kungshuset), där kungen välkomnar honom.

Keith flyttar sedan in i sju magnifikt möblerade rum med gott om plats för tjänstefolk, eget stall och vagnsutrymmen. I huset intill ligger Hedvig Taube svårt sjuk. Hon avlider senare på våren 1744, men hennes söner får överta palatset.

Den fortsatta hanteringen av ryska förband i Stockholms närhet skapar en del problem. Den ryska kejsarinnan vill ha dem nära huvudstaden, men Keith anser att det blir för dyrt och omgrupperar sina regementen så att de finns från Söderköping till Roslagen. Städer som Norrköping och Nyköping drabbas hårt, och slagsmål inträffar ofta mellan ryska soldater och lokalbefolkningen.

Ofta eldas såväl möbler som skog upp under den kalla vintern. Men alla var inte

fientligt inställda. När de ryska förbanden så småningom drog sig tillbaka så medföljde 52 svenska kvinnor och åtta pojkar.

Vid flera tillfällen omgrupperas förband för att imponera på Stockholms innevånare. Så marscherar t ex Kazanzka och Rostovska regementena med flygande fanor och klingande spel på Karl XII:s födelsedag genom staden. Kexholms regemente omgrupperas till Näs säteri på Vikbolandet. Gården ägdes för några år sedan av framlidne överste 1. Lage Wernstedt, tidigare chef I 16.

Keith insåg att de ryska trupperna blev allt mer impopulära och övertygade kejsarinnan Elisabeth. Midsommarafton 1744 började ryssarnas hemresa.

Wrangelska palatset

När ryssarna försvinner österut så återvänder vi till Svea hovrätt och vår utmärkte guide Dan Leman. Han inledde med att berätta om hur byggnaden förvandlats genom att större

Nils Forsbergs målning "Stenbocks kurir".
Källa: Bra Böckers lexikon.

salar omvandlats till mindre rum, lämpliga för allt från förråd till bibliotek. Fängelsehålan i källaren förblev orörd.

Han berörde Kungshusets historia och konstaterade att kungen 1754 flyttade tillbaka till slottet och hovrätten till Wrangelska palatset. I dag disponeras fem byggnader, bl a Hessensteinska palatset. Men huset rymmer även "kändisar".

Två personer framträder från sent 1700-tal. För det första kungamördaren Jacob Johan Anckarström, som satt i fängelsehålan i källaren före sin avrättning. Den andra personen var en kvinna, Magdalena Rudenschöld, Gustaf Mauritz Armfelts älskarinna, som dömdes till döden av Gustaf Adolph Reuterholm, stödd av Karl XIII.

Men hon benådades och hamnade så småningom på Gotland trots att kungen blivit nobbad av Magdalena. Ja, Karl XIII hade mycket på sitt samvete, men Magdalena överlevde, mycket tack vare Armfelts hjälp.

Vid von Döbelns grav. Fr v: Rolf Wiljander, Kurt Antskog, Heikki Ingman, Björn Jonsson, Karl Erik Rosén, Lennart Törnqvist. Foto: Helmuth Benedy.

Kurt Antskog vid von Döbelns grav. Foto: Helmuth Benedy.

Flera intressanta tavlor finns, t ex i sessionssal 1 där vi finner "Stenbocks kurir". Det var Carl Snoilsky som i sin diktsamling "Svenska bilder" berättade om att kuriren uttrötad kom till slottet och den sal som nu är sessionssal 1. Drottningen tog emot och enligt Snoilsky "... hovet skåda får, en syn förutan like: Han sitter, och hon står".

Dagen avslutades med ett glas öl på närliggande Mälardrottningen.

Redan dagen efter besöket i Gamla stan deltog ett antal av Stockholmsavdelningens medlemmar i en utfärd till Lövestabruk. Arrangör var Nylands Brigads Gille i Sverige. Barockkyrkan visades och kyrkomusikern Birgitta Olsson gav en liten konsert på Johan Niclas Cahmans berömda orgel från 1728.

Kyrkans pendang, förvaltarbostaden, besöktes. Den inrymmer numera flera gamla bruksarkiv. Mary Ann Olarsbo visade do-

kument ur Leufsta-arkivet och berättade om rysshärjningarna 1719, då bl a Lövsta brändes.

Efter besöket på Lövsta gick färden österut till Flottskärs gård för lunch, där Björn Säfvenberg var värd. Gården ligger i en fantastisk miljö med många minnen från 1700- och 1800-talen.

Traditionsenligt hölls en minnesceremoni vid Georg Carl von Döbelns grav. Nylands Brigads Gille deltog och gilletts ordförande Kurt Antskog lade ned en blomsterhyllning vid gravstenen.

Stockholmsavdelningen har representerats på moderföreningens årsmöte, på Nylands Brigads höstmöte och på andra kamratföreningars möten. Den 23 november besökte några medlemmar Försvarshögskolan för att höra överbefälhavaren informera om Försvarsmaktens läge i dag.

Årsmötet hölls den 15 november på Militärsällskapet på Valhallavägen. Från moderföreningen kom ordföranden Johan Rydén, vice ordföranden Gunnar Ohlsén, Christer Eliasson och Göran Lundahl. Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund representerades av ordföranden Christer Olofsson. Bland trettiotalet deltagare fanns representanter från flera kamratföreningars Stockholmsavdelningar, bl a Föreningen Smålandshusarer som tyvärr kommer att avvecklas. Förbundet nedlades 1927, så Stockholmsavdelningen har klarat sig i många år!

Styrelsen omvaldes.

Christer Olofsson delade ut riksförbundets förtjänstplakett i guld till Lennart Törnqvist och i silver till Rolf Monéus.

Hans-Ove Larsson, Skansen, berättade intresseväckande om våra fyra stora rovdjur.

Årets sista programpunkt: Högkvarterets adventsgudtjänst.

Karl Erik Rosén

Hedersledamot och f d ordförande i Stockholmsavdelningen

Från årsmötet. Lennart Törnqvist och Rolf Monéus erhåller sina plaketter av Christer Olofsson. Foto: Helmuth Benedy.

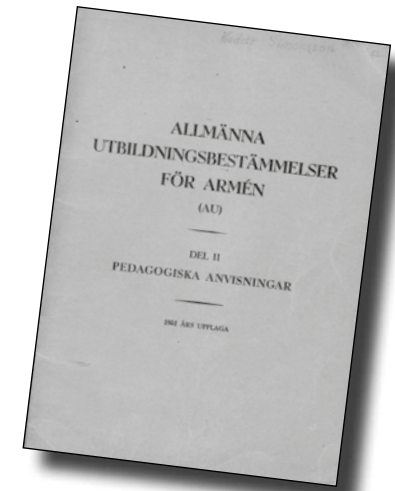
Från årsmötet. Fr v: Jöran Soop, Lennart Törnqvist, Christer Olofsson, Carl Fredrik von Mentzer, Hans-Ove Larsson, Arvid Melin, Gunnar Ohlsén. Foto: Rolf Monéus.

SÅ ÖVADE VI DÅ

– minnesbilder från gången tid

Rubriken syftar närmast på utbildningen vid I 16 under 1950-talet. Det handlar alltså om åren efter andra världskriget som följdes av Koreakriget och det kalla kriget.

Den ökade spänningen mellan öst och väst påverkade den militära inriktningen i Sverige, bland annat med utökad utbildning i skydd mot ABC-stridsmedel och mer omfattande repetitionsutbildning ("möten").

Kadett Simonssons utgåva från 1951 av "Allmänna utbildningsbestämmelser för armén (AU) – Del II. Pedagogiska anvisningar."

För I 16 var det ett händelserikt årtionde på många sätt. Bland annat påbörjades avhästningen. Allt sedan regementet sattes upp 1624 hade hästar varit självklara inslag i organisationen fram till nu under 1950-talet, då bilden förändrades. Hästar utgick, traktorer och andra motorfordon tog över och nu inleddes en fortlöpande motorisering av både freds- och krigsorganisationen.

Detta och mycket mer är väl dokumenterat i Kungl Hallands regementes historia, där händelseutvecklingen beskrivs från olika tidsperioder. Men regementets historia kan egentligen handla om mycket mer. Det kan också vara enskilda, spännande händelser i regementets verksamhet, värda att minnas.

Troligen finns det många sådana minnesbilder som håller på att suddas ut. Därför är det viktigt att ta vara på detta material innan det är för sent.

I denna artikel har jag valt att i berättande form redogöra för några självupplevda händelser som kan vara kännetecknande för den här tiden vi talar om. Det handlar om en övning med visst dramatiskt inslag, och andra där det finns utrymme för humor.

Kanske är det en något annorlunda eller ovanlig artikel, men inte desto mindre är det exempel på utbildning och i viss mån en beskrivning av hur vi som truppbefäl upplevde vardagen på den tiden.

Syftet med artikeln kan vara tvåfaldigt:

Bild 7:1. Liggande färdigställning utan stöd (automatgevär).

Bild 7:2. Stående färdigställning (kulsprutepistol).

Bild 7:3. Gående färdigställning (kulsprutepistol).

Bild 7:4. Sittande färdigställning (automatgevär).

Bild 7:5. Knästående färdigställning (automatgevär).

I "Arméreglemente – Del I (ARI)" gick det att finna exempel på olika färdigställningar. Denna utgåva är från 1959. Källa för samtliga illustrationer: Officersmässens bibliotek.

dels att de som var med på den tiden förhoppningsvis kan minnas dessa eller liknande händelser, dels för yngre kamrater att jämföra då och nu – i den mån det är möjligt. Det var en tid helt olik nuet, framför allt när det gäller anställningsvillkoren för den militära personalen, vilket i viss mån framgår av artikeln.

Organisationen

För att inte huvudstupa dyka ner i händelserna kan det vara lämpligt att kortfattat beskriva hur regementets utbildningsorganisation såg ut på den tiden. Vi talar alltså om början av 1950-talet. I 16 var utbildningsregemente för återkommande åldersklasser och skulle dessutom sätta upp brigadförband och lokalförsvarförband i krigsorganisationen. Det senare innebar omfattande repetitionsutbildning i princip varje höst och med mindre enheter som övades på våren. Bemärk också att före 1962 hade I 16 en annan utbildningsrytm, med inryckning på sommaren och utryckning i mars året därpå. Grundutbildningsorganisationen varierade allt efter behov.

Efter åldersklassernas grundläggande utbildning organiserades kompanierna så som det var tänkt att de skulle kunna ingå i krigsorganisationen, nu som övningskompanier. Gruppcheferna placerades i befattning på respektive kompanier – först i samband med förbandsövningar, sedan även i förläggningshänseende. Nu blev det fältmässiga förband med stabspersonal, understöd, tross med mera som skulle samövas till fungerande enheter. Omorganisationen till fältmässiga förband skedde som regel före juluppehållet.

Repetitionsutbildning

Även om utbildning av åldersklasserna var regementets primära uppgift så förekom regelbundet omfattande repetitionsutbildning som inledningsvis nämndes. Så gott som varje år, framför allt under hösten, intogs

regementsområdet av repetitionsförband ("repförband"). Det var fältbataljoner och andra brigadenheter samt även lokalförsvarförband som övade under några veckor före slutövningen med tillägg för befälsveckorna som föregick själva mobiliseringsövningen. Under dessa perioder flyttade åldersklasserna ut till andra tillfälliga förläggningsplatser.

Repetitionsomgångarna innebar stora ansträngningar för befälskåren. Krigsplacerade befäl av alla grader lämnade sina ordinarie befattningar och gick in i egna krigsbefattningar. Inte nog med det, befäl tjänstgjorde som instruktörer vid repförbanden. Allt detta under pågående utbildning av åldersklasserna. Något avkall på utbildningskraven var det inte tal om.

Det är viktigt att komma ihåg att vi fram till i början på 1960-talet inte hade någon reglerad arbetstid i försvaret – tjänstgöringen bestämde arbetstiden. Frågan om trupp-traktamente var förmodligen fortfarande i ett förhandlingsläge och blev aktuell först längre fram under detta årtionde. Väl infört var summan fem (!) kronor för varje dygn som vi tjänstgjorde med trupp utanför förläggningsorten. Visserligen var det ett annat penningvärde då, men ändå, fem kronor var inte mycket att yvas över.

Det var ett på många sätt hårt och ansträngt befälsläge. Trots detta kunde regementet redovisa goda utbildningsresultat. Förtjänsten för detta får troligen tillskrivas befälskårens yrkesstolthet med allt vad det innefattar.

Militär pedagogik

Det kan vara på plats att ta upp ett annat intressant inslag som inföll under den tid vi talar om. Det handlar om militär pedagogik. Under efterkrigstiden började den militära utbildningsmetodiken reformeras och bättre anpassas efter tidens krav. Först i 1950-talets början växte det fram ett nytt, framgångsrikt

utbildningsmönster, välkänt för många: *Visa – instruera – öva*. Senare tillkom faktorn *pröva*, som avsåg att ge belägg för att inläringen fungerade på avsett sätt.

För den tidens utbildningsmål var detta effektiv pedagogik. Dock ställdes stora krav på instruktörernas förmåga att som förebild *visa* hur ett övningsmoment skulle rätt utföras. Det var inte ovanligt att se instruktörer träna hindertagning som förberedelse för kommande övning på hinderbanan. Liknande förberedelser för andra övningar hörde till vardagen.

Utöver detta skulle han (det var enbart ”han” på den tiden) kunna *instruera* och undervisa på ett pedagogiskt godtagbart sätt. Dessutom var det viktigt att träna in och befästa inlärd färdigheter. Därför kom faktorn *öva* att tillskrivas stor betydelse. För att markera detta skrevs det in i reglementen och andra instruktioner: *Öva – öva – öva!*

Civilt beröm

Det kan också vara intressant att notera att den militära utbildningsmetoden vann gehör utanför försvaret, bland annat inom folkbildningen. Under en lång följd av år var jag verksam i Tjänstemännens Bildningsverksamhet (TBV) i Halland på min fritid. I samband med en central ledarutbildning konstaterade en TBV-företrädare: ”Vi har en del att lära av den militära pedagogiken.” Som militär var det intressant att notera denna positiva kommentar. Mer att ta efter med försvaret på utbildningens framkant skulle komma längre fram i tiden.

Nu lämnar vi denna beskrivning, som egentligen kunde varit betydligt mer omfattande. I stället skall jag i berättande form redogöra för en övningsvecka som kan ses representera utbildningen på den tiden. Året var 1953. Det handlar om minnesbilder från en strapatsfylld mörkervecka med inslag som

kanske förefaller främmande i dag, men var verklighet då.

Mörkervecka – vi vände på dygnet

Mörkerutbildning hade ägt rum långt tillbaka i tiden och alldeles särskilt under beredskapsåren, dock mer eller mindre i planerad form och i begränsad omfattning. I början av 1950-talet fastställdes att för åldersklasserna skulle planeras och genomföras sammanhängande utbildning i mörker under en vecka. Tidsmässigt förlades veckan till januari eller februari och genomfördes i övningskompani, alltså i slutet av värnpliktsperioden. (Utryckningen skedde omkring den 20 mars.)

I princip innebar mörkerveckan övningar på natten och vila på dagen. Så var det tänkt, men som bekant överensstämmer tanke och genomförande inte alltid. Övningarna skulle förberedas och det måste ske på dagtid. Någon vila att tala om för truppbefälet blev det inte tal om.

Övningarna genomfördes med tältförläggning utanför kasern. Många känner igen platserna Biskopstorp, Ryaberg, Breared, med flera. Måndagen ägnades åt förflyttning till förläggningsplatsen med inlagda övningsmoment. Fram mot kvällen övades tältslagning i mörker. För kuskarna gällde att bygga bivack och se till att hästarna blev utfodrade efter den välkända och intränade parollen ”Hästen före kusken!” Eller var det en annan minnesregel?

Brister i tältslagning och andra åtgärder justerades dagen därpå i dagsljus. Återstoden av det första mörka dygnet övades förflyttning, post- och bevakningstjänst samtidigt som kockarna lagade mat i skenet av karbid- eller fotogenlyktor.

Mathållningen var ett speciellt kapitel. Genom att vi i princip vände på dygnet ändrades måltiderna till frukost på kvällen, lunch vid midnatt och middag på morgonen. Men det

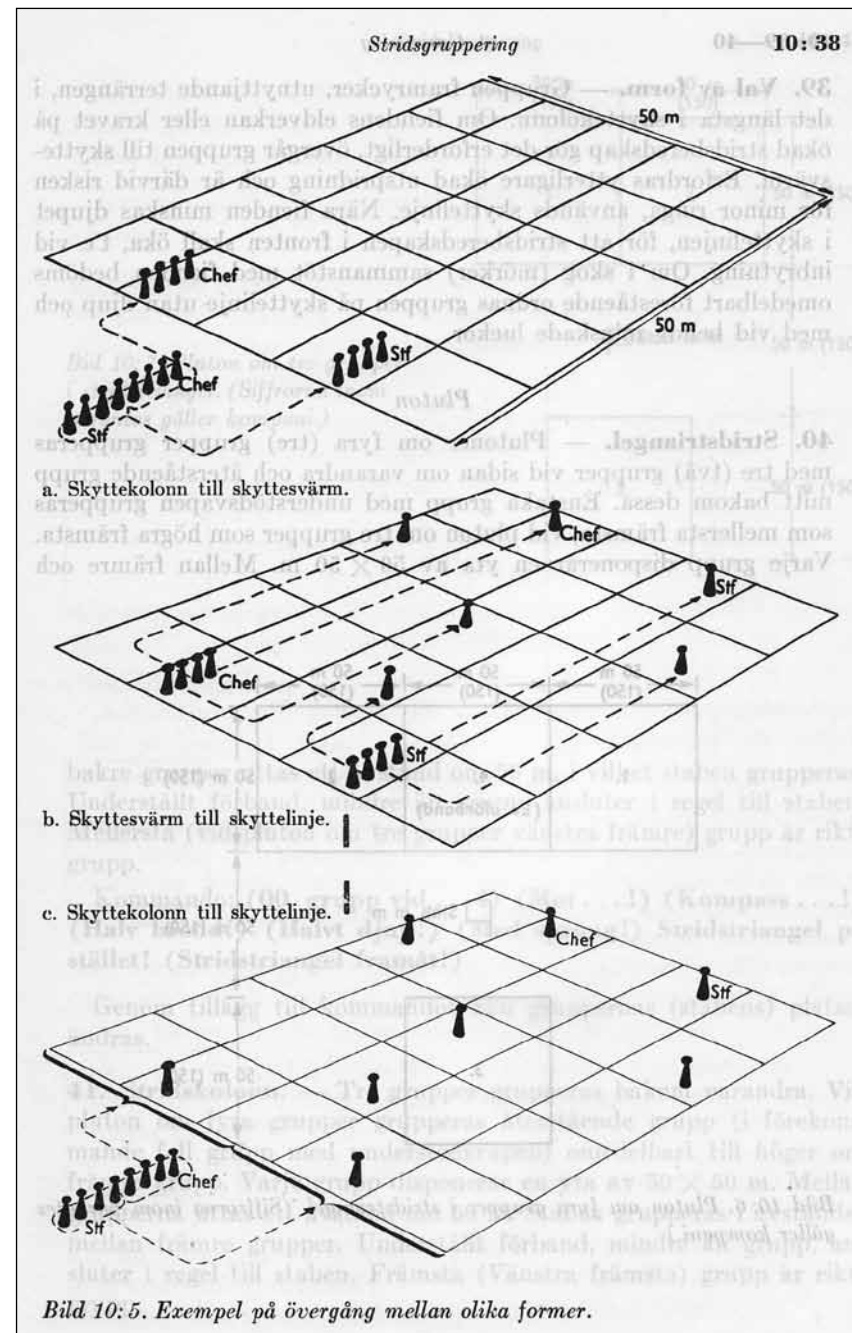

Bild 10:5. Exempel på övergång mellan olika former.

Växling mellan skyttekolonn, skyttesvärm och skyttelinje beskrivet i AR I.

Omvårdnad.

46. Din avdelning måste känna, att Du tänkt och tänker på dess omvårdnad.

Om en övning kan genomföras utan avkall på fältmässigheten — undvik blöta, leriga och blåsiga platser.

Välj om möjligt skyddad plats vid genomgångar. Låt truppen gärna sitta ned och låt den ta på kapporna, när så behövs.

Avdelningen hör bättre, om hjälmarna är avtagna och packningarna nedlagda.

Sluta i tid till måltid. Truppen behöver tid till puts m m.

Fel

Bild 9 a.

Rätt

Bild 9 b.

47.

KOM IHÅG

Skapa intresse — positiv inställning — för utbildningen.

Utbildningsmetoder — val av metod.

48. När Du väljer metod för inlärandet, måste Du tänka på att olika sinnen är olika starkt utvecklade hos skilda människor. I undervisningen bör Du sträva efter att ge eleven maximal åskådlighet, dvs flera olika slags intryck, som ansluter till

1. Känsel.
2. Syn.
3. Hörsel.

Ur AU – Del II. Truppens placering är av vikt för inläringen.

var inte alla som stod ut med denna matordning. Vissa ändringar blev nödvändiga för att tillgodose en humanare matsedel.

Stridsskjutning i mörker

Under mörkerveckan var inlagt övning i plutons anfall som stridsskjutning i mörker ("tyst anfall") på Nyårsåsen, en mycket realistisk övning som i korthet redovisas i det följande.

Vi följer den pluton som övade i trakten av Värmestugan. Det fanns fler övningsplatser på Nyårsåsen.

Från förlägningsplatsen förflyttades plutonen på dagtid till övningsplatsen. I stort gick övningen ut på att plutonen skulle från utgångsläge för anfall ("ufa") på höjden öster om Värmestugan i skydd av mörkret framrycka i tyst anfall västerut över fältet, passera den delvis strida bäcken, från stormavstånd längs bäcken på stormsignal med lypistolskott anfalla och ta dungarna väster om bäcken, som en tänkt fiende höll sedan några timmar tillbaka.

Anfallet förövades i dagsljus med lös ammunition.

Vi flyttar fram händelserna och byter tidsform för redovisning av anfallet.

Anfallet har nu förövats och lös ammunition samlas in, skarp ammunition delas ut till automatgevär ("ag") och kpistskyttar, u-gruppen (understödsgruppen) fyller på magasin och ksp-troppen kontrollerar bandningen – var tredje patron är spårlys.

Plutonen intar ufa – nu är det mörkt!

Övningsledaren: "Med skarp ammunition ladda! Kontroll att vapnen är säkrade! Övningen börjar – framåt!" Nu gäller det att hålla sin plats. "Var har jag kamraterna?" Nu är det skarp ammunition i vapnen. Det gäller att ta sig fram tyst och ändå hålla sin plats i gruppen. Nu är vi framme vid den "för----de" bäcken som vi skall över utan att plaska. Plutonen ligger grupperad utan

djup på stormavstånd med ksp-troppen på den ena flygeln och u-gruppen på den andra, beredda att beskjuta dungarna med väl tilltagna säkerhetsmarginaler, men ändå, det är alldeles svart.

Lypistolskottet! Nu brakar infernot loss, kulspjutorna skjuter nedhållande eld mot dungarna och u-gruppen gör samma från sina eldställningar.

Plutonchefen: "Eldstöt! – Framåt! – Eldstöt!"

Övningsledaren: "Eld upphör! Stå kvar i skjutriktningen! Patron ur! Gör klart för visitation efter skjutning!"

I skenet av ficklampor visiterar övningsledningen vapnen.

Genomgång av övningen handlar till största delen om truppens sätt att förflytta sig över fältet utan att anfallet röjdes. Bland annat uppmärksammas övergång av bäcken. Var det någon som plaskade? Det var flera – även plutonsbefälet – som blev våta långt upp på benen (i januari månad!).

Inledningsvis skrev jag att det var en realistisk övning. Till detta kan läggas att den var riskfylld. Genomförandet förutsatte omfattande och noggranna förberedelser, särskilt i fråga om säkerheten. Inga olyckor hände även om tillbud förekom. Ta till exempel den kpistskytt som i stormningsögonblicket snavade och drog iväg en eldskur i helt galen riktning, men inget hände.

En annan omständighet är värd att notera. Stridsskjutningen skedde i mörker, där alla måste förlita sig till mörkerseendet, som inte gav särskilt bra ledsyn. Än sämre blev det efter lypistolskottet som bländade ögonen och det blev kolsvart.

Nu var en väl genomförd stridsskjutning avslutad, skarp ammunition insamlad och truppen på väg mot förläggningen. Väl framme vidtog vapenvård i skenet av de ljuskällor som fanns att tillgå. Våta kläder skulle torkas

nen och dessutom blir resultatet ej fullgott. Men Du får inte ödsla för mycken tid på detaljer, som inte hör ihop med det egentliga övningsändamålet. Då löper Du risk att inte hinna genomföra övningen och därmed att inte nå det uppsatta målet. Men lägg dem på minnet och öva dem en annan gång.

Har Du tid till förfogande får Du **aldrig sluta en övning, när eleverna gör nästan rätt!**

Entusiastisk.

58. Visa att Du tror på det, Du lär ut! Men var aldrig så entusiastisk, att Du glömmer bort att kontrollera, att truppen handlar rätt eller uppfattar, vad Du lär ut.

Dramatisk känsla.

59. Som förevisare måste Du vara skådespelare. Som övningsledare måste Du vara en god regissör. Väck elevernas nyfikenhet genom överraskningar, men undvik överdrifter.

Föredömligt uppträdande.

60. Din puts måste vara oklanderlig, Din hållning god och naturlig. Uppträd så naturligt och enkelt som möjligt. Tänk på Dina gester och rörelser. Man skaffar sig lätt later och ovanor.
Tala enkelt och tydligt! Tala svenska! Svär inte!
Tala högt men skrik inte. Anpassa Din röststyrka efter omständigheterna. Du måste även i dessa avseenden vara ett föredöme.

Fel

Bild 11 a.

Rätt

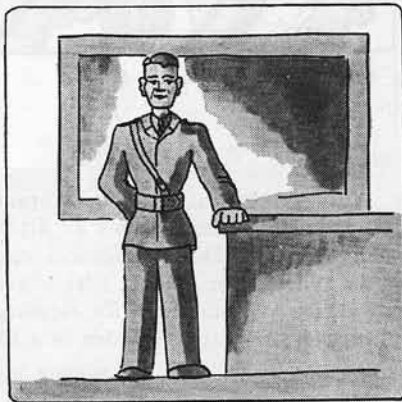

Bild 11 b.

Ännu ett axplock från AU – Del II. Ett gott föredöme trycktes det på, liksom att tala svenska.

runt tältkaminerna, med en odör välbekant för alla som upplevt liknande situationer.

Sedan fortsatte andra övningar veckan ut till fredag kväll då det var dags att förbereda att bryta förläggningen och göra klart för förflyttning till kasern.

Följande utbildningsår genomfördes motsvarande mörkerveckor med åldersklasserna. Det var kärva veckor även om det inte var på samma sätt som beskrivits här.

Avslut med förbimarsch

Även mörkerveckans avslutning var noga planerad men den kom att bli nog så tilltrasslad. Sålunda skulle kompanierna, som var förlagda på olika platser, starta avmarschen på avpassade tider för att sammanstråla i skogen vid Sperlingsholm på bestämd tid och gemensamt förbereda förbimarsch för bataljonschefen framför kanslihuset på kaserngården. Så var det planerat men vädrets makter satte käppar i hjulen på mer än ett sätt. Det kom till viss del att handla om kärror och det var tidvis med viss dramatik.

Följande inträffade: När kompaniet som var förlagt i Ryaberg bröt upp på fastställd tid för att ansluta till övriga i Sperlingsholmskogen började ett lätt snöfall som tilltog allt mer för att slutligen övergå i ett intensivt snöglopp. Snön vräkte ner, hjulen på kärrorna ”klibbade” igen, det var svårt att köra, hästarna blev oroliga i mörkret. Kuskarna hade svårt att bemästra situationen. Det hela reddes upp av anspannskunnigt befäl som mötte och hjälpte kuskarna att i skenet av ficklampor övergå till medar på kärrorna.

Nu kunde marschen fortsätta längs Herteredsvägen mot Sperlingsholm, dock starkt försenad – tidsplanen höll inte. Framme på avtalad plats låg frusna kompanier och väntade. Kanske var det denna väntan som skulle få konsekvenser någon vecka senare. Hur som helst – trossarna gick i förväg di-

rekt till kasern medan kompanierna i övrigt förberedde den planerade inmarschen genom norra grinden med förbimarschen för bataljonschefen på kaserngården.

I och med detta var mörkerveckan slut och nu blev det bråttom med inre tjänst. Det var lördag och många värnpliktiga hade sökt permission (det var permissionsedel på den tiden) och ville hinna i väg med sina tåg.

Influensan slog ut regementet

Ungefär en vecka efter mörkerveckan inträffade en influensavåg av sällan skådad omfattning. Kanske var det sviter efter mörkerveckan med den försenade återmarschen, där många låg och frös i väntan på att alla förband skulle finnas på plats, som bidrog till detta. Konsekvenserna blev att de flesta av regementets värnpliktiga var sängliggande flera dagar och det var inte lönt att bedriva någon utbildning över huvud taget.

Extra skjutdag blev fel

Militär utbildning rymmer det mesta som kan väntas när läget så kräver, men det kan också finnas utrymme för lite kuriosa – konstigt vore det väl annars. Här följer två exempel med humoristiska inslag. Först handlar det om ammunitionstilldelning.

Varje utbildningskompani tilldelades en viss kvantitet ammunition, sprängmedel med mera för ett utbildningsår. Fördelningen styrdes av vilken utbildningslinje som avsågs. Som exempel fick pionjärer och stormpionjärer större kvot sprängmedel än till exempel skytteförbanden.

Ammunitionseffekter som av olika anledningar inte utnyttjats vid utbildningsårets slut ”frös inne”. Många plutonchefer och andra ansvariga ville spara och förhindra denna ”infrysning” genom att ta ut kvarstående mängd och lägga upp den som ” eget ” förråd inom det större. Meningen var att nästa åldersklass

7. Skjut anfall i mörker.

Övningsändamål: Anfall i mörker för att taga begränsat mål. Formell och tillämpad övning.

Terräng: Omväxlande öppen och småbruten.

Anvisningar: Noggram genomgång av övningen (förövning) verkställes vid dager med trp i den terräng, där den skall utföras. Målen böra utgöras av levande trp. Övningen utföres upprepade gånger, varvid målanordningarna växla.

Förbanden böra förses med särskild utrustning såsom

- Igenkännings-tecken: små vita lappar på ryggen eller i maskeringsnätet på hjälmens baksida (för och särskilda tecken i svart mot den vita duken). Baksidan av hjälmen kan även vitmålas (ev självlysande färg). Ficklampor av olika färg för olika befattningshavare bäras på ryggen under regnskyddet. Vita armbindlar få icke användas, då de synas framifrån;
- Ögonlappar, avsedda att dragas för ena ögat vid belysning (bevara förmågan till mörkerseende). I samband härmed skall trp läras att vid belysning blunda med ena ögat eller täcka över det med handen;
- rep (bindstreck) för att underlätta sb i djupled;
- vita band (märkband för minövning), vilka kunna rullas ut från kablemes, för att utmärka gränser, utgångslägen m m;
- utrustning för närstrid såsom träklubbor, snaror, kniv (spade eller yxa).

Beträffande utrustningen f ö observeras, att bestämmelser skola utföras rörande enhetlig huvudbonad (hjälm, mössa osv) för att underlätta identifiering av egna trp. Strumpor dragas utanpå skorna för att minska buller och förhindra gnistbildning från klackjärn och sulstift. Maskeringkläder kunna användas. All lös utrustning bör fästas, så att den ej skramlar. Ansikte och händer svärtsas.

Belysning ordnas med reglementerad eller tillfällig belysningsmtrl dels för att underlätta egen observation och eldgivning, dels för att bländas fi.

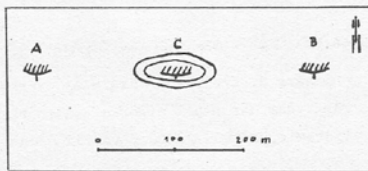
Reglementerad belysningsmtrl utgöres av signpist, strålsikte till kpist, spårljusam och lysvinggr.

Läge: Fi, som viker norrut, har under eftermiddagen avbrutit tillbakaryckningen i höjd med A - B.

Hinder framför ställningen hava icke iakttagits.

Egna trp skola i morgon anfälla.

Plut skall dessförinnan i skydd av mörkret taga C.

Skytteplutonsanfall i mörker så som det beskrevs i AUE IK – Del III.

(i detta fall stormpionjärer) skulle få fler tillfällen att skjuta fullskaliga övningsgranater till 8,4 cm granatgevär.

Vid ett tillfälle kom meddelande att ett visst ammunitionsparti med angiven sifferbeteckning till 8,4 cm granatgevär ("grg") hade spärrats. Plutonchefen fann till sin stora förtret att det avsåg "hans" ammunition.

Snabba åtgärder var av nöden. Programändring med kompanichefens godkännande. Ringenäs skjutfält ledigt. Ammunition och granatgevär på traktorslöp och truppen på cykel ut till Ringenäs. Varningsflaggan hissas, stridsvagnsmål riggas upp. Klart för skjutning.

Plutonen fick en extra, givande skjutdag utanför programmet. Felet var bara att vid återkomsten till regementet hade det kommit ändring av det tidigare meddelandet, innebärande att spärren gällde ett ammunitionsparti med annan sifferbeteckning!

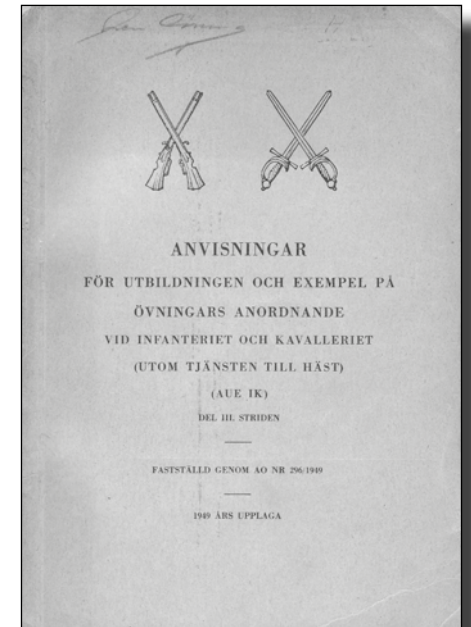
Plutonchefens osande kommentar är inte lämplig att återge i skrift.

Mer humor

Lite mer udda utbildningar förekom. Under några veckor på 1950-talet utbildades eller omskolades en kontingent sjömän för att ingå i lokalförsvarförband. De flesta kom från Göteborgstrakten. Utbildningen omfattade bland annat kulspruta modell 36 (vattenkyld) samt post- och bevakningstjänst.

Utbildningsskedet avslutades med en kortare slutövning på Skedalshed, med bland annat tillämpning av förläggning och posttjänst, där det övades post både utanför och i tältet (eldpost).

Övningsledaren avsåg att kontrollera hur bevakningen fungerade och gick fram till posten utanför ett av tälten, och tog tag i linan som var i förbindelse med eldposten. Posten utanför tältet: "Dra inte för hårt, linan är bunden i ölbacken!"

Sven Dörrings exemplar av "AUE IK – Del III." från 1949. Den fullständiga titeln är något längre.

Som sagt, visst fanns det plats för humor också.

Devis

Av tradition har den militära utbildningen allt som oftast kompletterats med deviser eller minnesregler. Många av dessa har tillkommit på lokal nivå. Dock finns det en klassiker:

"Uraktlåtenhet att handla ligger varje krigsman mer till last än misstag i fråga om val av medel och metoder."

Bertil Hansson

F d officer vid Hallands regemente

Signalplutonen vid I 16 1957-1958 – fortsättningen

Den 10 maj 2007 celebrerade signalplutonen under festliga former sin femtio-åriga tillvaro. Efter trerättersmenyn serverades som sig bör kaffe avec. När detta avnjöts kom det på tal, att kanske borde vi fortsättningsvis träffas under något enklare former, framför allt oftare. Vi börjar trots allt bli lite till åren komma.

Sålunda bestämdes att vi ska träffas årligen, vid den torsdag vars datum ligger närmast inryckningsdagen 1957. I och med valet av veckodag var också menyn en självklarhet: årtsoppa med tillbehör, enkelt att både beställa och servera. Trodde vi...

Jag utsågs att även fortsättningsvis arrangera våra träffar, vilket jag åtog mig att utföra under tre års tid. Här följer en redogörelse om vad som sig tilldragit under dessa år.

Fel sida berget

Ambitionen från början var, att om möjligt, få någon form av militär anknytning till våra träffar. Tyvärr har detta inte gått att genomföra fullt ut. Vårt gamla regemente besöktes vid femtioårsjubileet, i övrigt finns det inte mycket av militära begivenheter i Halmstads närhet. Visserligen finns ett flottilmuseum vid forna F 14, men detta mitt förslag fick inte något större gehör. Diplomatsiskt uttryckt, detta säkerligen intressanta museum ansågs inte ligga på rätt sida av Galgberget!

Så den militära anknytningen i maj 2008 kom att utgöras av "krigsrätt". Även med denna, årtsoppa, blev det bekymmersamt. Denna svenska torsdagsrätt serveras inte på krogar efter vårens ankomst. Men detta faktum till trots ordnade det hela sig på bästa sätt, närmare bestämt på Holms Golfklubbs res-

taurang. Det blev en stor terrin med årtsoppa på bordet, i sällskap med en rikt flaggprydd och varm representant för staden Karlshamn!

Även "GP" med

Runt bordet befann sig – förutom Arvid Melin, plutonchefen från 1957 – även vår gamle överfurir Gösta "GP" Eriksson som vid 50-årsjubileet var förhindrad att närvara. Men nu hade vi glädjen att åter se "GP", kanske i än högre grad höra honom! Som de flesta säkert vet är "GP" en fröjd att lyssna på, humoristisk, spirituellt och slagfärdig.

Vi hade en synnerligen trevlig sammankomst och våra befäl bidrog till den gemytliga stämningen. Och vi gamla signalister kom åter till Holm där vi för drygt femtio år sedan hade en kontrollpunkt vid räckviddsprov med Ra 100. I Holm brukade vi också, trots den förstärkte frukosten på I 16, bättra på omsättningen för lanthandeln därstädes.

Vår träff 2009 kom att gå av stapeln i Ugglarp, som gäster hos Björn Svedfelt på Svedinos bil- och flygmuseum. Museets skapare var Björns far Lennart, som dessutom uppträdde som både trollkarl och legitimerad fiktjuv under artistnamnet "Svedino".

Om detta museum har det sagts att flygavdelningen är fantastisk och att samlingen av bilar är unik. Jag vill påstå att båda sam-

Jan-Åke Johansson, Gösta Eriksson och Bert Karlsson vid besöket på Svedinos bil- och flygmuseum. Samtliga artikelfoton: Bengt Knutsson.

lingarna är unika. Därtill ska läggas att Björn Svedfelt är en oerhört kunnig guide. Det vi inte kände till om bilar från 1900-talets början och framåt fick vi klart för oss. Samma gällde vad beträffar samlingen av flygplan.

Dessutom blev vi, allt under det att Björn informerade om museets rariteter, serverade nybryggt kaffe med dopp. Den enda missen vid detta museibesök stod jag själv för. Den tid jag hade räknat med visade sig vara allt för kort, det finns så mycket att beskåda.

Bland museiföremålen finns även objekt med militär anknytning, för den flygmilitärt intresserade finns hur mycket som helst.

Mercedes med historia

I bilavdelningen finns två rariteter med militär bakgrund varav en är en Mercedes Benz 320, tillverkningsår 1939. Bilen har tillhört överkommendanten i Nordnorge, den tyske generalöversten Lothar Rendulic, född i Österrike 1887, avliden i detta land 1971,

alltså samma år som Lennart Svedfelt i Norge lyckades tillhandla sig denna klenod.

Denna tvådörrars Mercedescabriolet var då lackerad i den grågröna tyska armékulören. Den är numera svartlackerad men spår finns efter originalfärgen. På bilens framskärmar syns fortfarande även märken efter fästanordningarna för kommandovimplarna.

Kär gammal bekant

Den andra bilen är en Volvo TP-21. Kanske ingen raritet, snarare en gammal bekant för oss signalister i allmänhet och för allas vår Per-Arne "813" Johansson i synnerhet. Per-Arne har tillbringat åtskilliga mil och timmar i TP-21, tillsammans med Ra 600 och vår bataljonschef, majoren Åke Hultin.

Museets TP-21 har tillverkningsnummer 1, det är alltså prototypen. Modellen, som är en utveckling av terrängbil TPV från 1940-talet, kom att användas i svenska armén i ett tjugotal år. Den var så gott som outslitlig.

Av Volvos planer att även sälja bilen till utländska krigsmakter blev dock intet, trots att påkostat broschyrmaterial var framtaget. TP-21 kom till bruk endast i Sverige. Den är i dag en efterfrågad veteranbil.

Efter några intressanta och givande timmar på Svedinos lämnade vi Ugglarp för att förvissa oss om att Laxbutiken i Heberg hade något gott att bjuda på.

Vi blev inte besvikna, även om vi tänkt oss äta lunch på någon av de strandnära restauranger som finns i Steninge. Men dessa näringsställen behagade inte ha öppet, det var för tidigt på säsongen.

Så än en gång höll den lekamliga spisen på att sätta käppar i hjulet för oss. Antingen är det för sent på säsongen att servera ärtsoppa, eller för tidigt att få något till livs på sommarrestauranger...

Inför vår träff 2010 var detta problem ur världen. Vi var på ett tidigt stadium inviterade

på lunch hemma hos vår forne plutonchef, som i ett telefonsamtal uttryckte sig sålunda: "Till våren ska du inte behöva jaga krogar som har stängt. Jag vet en krog som har öppet. Den ligger på Kustvägen 81 i Skummeslövsstrand. Hustru Margit och jag vill gärna se hela gänget som gäster!"

Tunnelseende

Självfallet tackade vi ja till denna generösa inbjudan. Dessutom stod det klart att förmiddagens utflyktsmål måste finnas i södra Halland eller norra Skåne. Målet för vår träff kom att bli den permanenta utställningen vid tunnelbygget genom Hallandsås.

Ingen kan frånerkänna detta projekt att sakna aktualitet, det har varit aktuellt i bortemot tjugo år. Tid bokades för en guddad visning den 20 maj, då vi punktligt anlände klockan 11.00 efter att ha intagit förmiddagskaffe i vårgrönskan på Hallandsås.

Samling utanför tunnelutställningen. Stående fr v: Åke Söderberg, Bert Karlsson, Per-Arne Johansson, Kjell Risberg, Gösta Eriksson. Sittande: Per Gösta Ekberg, Bo-Göran Christiansson.

En modell av tunnelborren Åsa visas.

Vi blev dubbelt välkomnade, dels muntligen, dels genom en ljusskylt där det stod att läsa: "Vi välkomnar i dag signalplutonen I 16 1957-1958". Den guddade turen varade i bortemot två timmar och var märkta intressant. Den kvinnliga guiden var synnerligen påläst. Hon förlänades signalplutonens cd, betitlad "Året var 1957", en minneskavalkad i ord och toner. Förhoppningsvis föll dessa toner henne i smaken, det rör sig nämligen om musik, inte elektroniskt ljud.

Värd att besöka

Utställningen kan rekommenderas. Den är mycket sevärd, har ett bra och enkelt upplägg. De informativa texterna är lättfattliga och föredömligt korta, och ljussättningen är perfekt. Ett högt betyg således. Om inget oförutsett inträffar kommer tågen äntligen att rulla genom tunneln i Hallandsås 2015.

Även vi skulle rulla vidare, lunchen väntade. Vi hade tänkt förflytta oss till Skum-

meslövsstrand via vårfagra Bjärehalvön men låg som vanligt efter tidtabellen. Det fick bli snabbaste vägen, E 6.

Transporten till Skummeslövsstrand hade sina poänger. Jag hade jämt mig Arvid Melin som passagerare och denne säger följande: "Jo du, jag har skrivit några bordsvisor, vi får hjälpas åt att sjunga men skulle förstås behöva lite stöttning. Vet du om Gunnar Dahlberg har dragspelet med sig?"

En nödlögn...

En bilförare ska ju ha blicken riktad framåt, på körbanan. Detta var för mig en välsignelse när jag svarade, att det nog så inte var fallet, en av de elegantare nödlögner jag åstadkommit. Gunnars dragspel låg nämligen i baksätet, ungefär en meter bakom Arvid Melin! Även vi hade förberett ett och annat i ord och ton, en hyllning till vårt värdfolk.

På Kustvägen 81 blev vi varmt välkomnade, inte endast av hustru Margit utan även

Lunch i Skummeslöv. Fr v: Jan-Åke Johansson, Evert Ljungberg, Bert Karlsson, Jan Lindgren (delvis skymd), Per Gösta Ekberg samt värdparet Margit och Arvid Melin.

av barnbarnet i huset, Jessica, som dessutom var flink att servera drinkar. Dessa intogs på altanen i sällskap med en vidunderlig utsikt över Laholmsbukten, med Kullabergs massiv i söder och kustremsan vid Halmstad i norr. Det var en underbar dag, solen sken och trotsade därmed SMHI:s dystra prognoser.

Stämningen var hög när vi bänkade oss runt långbordet där även kamrat Jeltsin fanns med. Ja, det vill säga, denne Jeltsin stod på bordet, och efter hand som innehållet i denne vänskaplige kamrat minskade så stämningen ytterligare.

Eftersom denne moskovit gick sitt slut till mötes presenterade vi vår forne plutonchef med en skotte, förpackad i en specialdesignad kartong.

Efter maten, en underbart välsmakande Janssons frestelse, fick Gunnar "924" Dahlberg fart på handklaveret och de gamla kända allsångslåtarna fick uppleva en ny vår. Jag vill inte påstå att vi har guld i strupen, kanske blev

det lite väl högt i såväl tonart som ljudstyrka. Dessbättre förelåg det inga klagomål från grannarna till familjen Melin!

Trollhättan nästa

Så gick då en oförglömlig dag mot sitt slut. Vi tackade hjärtligt vårt värdfolk, och innan vi bröt upp drog vi också upp riktlinjerna för de kommande åren. År 2011 kommer vi att träffas i Trollhättan där Åke Söderberg tar hand om ruljansen, och året därpå förhoppningsvis i Göteborg under Jan Lindgrens ciceronskap.

Det har förflutit mer än ett halvt sekel sedan den tid det begav sig. Det har runnit mycket vatten under broarna. Vi gamla signalister får börja räkna med "bäst före-datum" som en realitet, men denna lilla skönhetsfläck kompenseras av alla minnen från svunna tider.

Vi hade en fin tid på I 16 och på 4. kompaniet under befäl av den småbuttre men genomhyggliche kaptenen C G Ahlberg. De allra flesta av oss trivdes mycket bra i sig-

nalplutonen och med dess befäl. Visst fanns det en medaljens baksida, det finns en sådan överallt, men den hade att göra med vår personliga utrustning och signalmateriel.

Exempelvis tror jag att vi var den sista årsklassen som utrustades med exercisuniform modell 39. Den hade alltså varit i bruk i 18 år, varav samtliga beredskapsår. Möjligtvis var det helt mellan hålen, men denna mundering var ack så tunn och sliten. Däremot finkostymen, permissionsuniformen modell 52 var prydlig. Det var också ganska noga med utprovningen av dessa. Vi skulle göra ett gott intryck ute på stan.

Gunnar Dahlberg underhåller.

Våra radiostationer, Ra 100, var amerikansk surplus från andra världskrigets dagar. Vi blev orienterade om att en ny och bättre svensktillverkad radiostation skulle tas i bruk om något år, men det fick vi glädje av först som "reggubbar". Bättre sent än aldrig, eller om man ska vitsa till det: Bättre sänt än aldrig...

Så var det vår fantastiska sold, 2:50 om dagen, i dag en skrattretande låg summa men

det var inte riktigt så dåligt som det låter. Till exempel, 1957 kostade ett 20-paket John Silver 2:40. Tyvärr vet jag allt för väl vad dessa cigaretter kostar i dag. Man får punga ut med hela 48 riksdaler, alltså tjugo gånger mer. Räknat i dagens penningvärde var vår dagpeng faktiskt runt en femtiolapp.

Men hur man än vänder och vrider på slantarna så fick vi ut 25 kronor var tionde dag. Detta vårt tionde betalades ut av kompaniadjutanten, den vänlige och farbroderlige fanjunkaren Fritz Nilsson. Allt som oftast hände det att pengarna tog slut långt före dagarna, men det kunde ibland ordna sig med en anhållan om ett förskott.

Ett litet handlån...

Jag fick åtminstone vid ett tillfälle ta till denna utväg. Fanjunkaren anlade en bekymrad min och sade som följer: "Ett förskott? Nej se det går inte, det är mot reglementet förstår han. Men ett litet handlån oss båda emellan kan vi väl alltid ordna, det är liksom en helt annan sak. Var det femton kronor han behövde?"

Denna sanna solskenshistoria får inleda avslutningen. Den är för övrigt signifikativ för den anda som inom signalplutonen rådde mellan befäl och manskap, en av anledningarna till att vi träffas än i dag. Det finns fler anledningar men dessa håller vi närmast sörjande så att säga inom familjen. Men man kan lugnt påstå att det kamratskap som uppstod år 1957, den håller ännu i sig!

Vid M-blanketten fanns sign/tfn Bengt "322" Knutsson.

Bengt Knutsson

Hallänningar i österled

Det är nu gott och väl ett år sedan jag kom hem från min tjänstgöring i Afghanistan, men många minnen känns ändå färska. De nedan beskrivna erfarenheterna är subjektiva och ger endast uttryck för hur jag upplevde situationen.

Befäl vid FS 16 med I 16-bakgrund: Jörgen Nilsson, Clas Dahl, Christian Lundin och artikelförfattaren. Samtliga fotografier: Lars Lindén.

Vår styrka benämndes FS 16, och hade sitt ursprung i Nordic Battle Group 08. Detta var en oerhörd styrka då de flesta kände varandra sedan ett-två års tidigare tjänstgöring. Jag hade äran att inneha befattningen som stabschef för Provincial Reconstruction Team i Mazar e Sharif, eller i dagligt tal ”PRT MeS”, och tillika befattningen som ställföreträdande chef för den svenska kontingenten.

PRT MeS är ett svensk-finskt förband där svenskarna utgör två tredjedelar av förbandet. Förutom svensk-finska militärer tjänstgör biståndsrådgivare och politiska rådgivare från Sverige, Finland och USA.

Den militära uppgiften var övergripande att verka för säkerhet och att stödja afghanerna i uppbyggnaden av säkerhetsstrukturer, så att landet och hjälporganisationerna kunde bygga ett tryggt och demokratiskt samhälle.

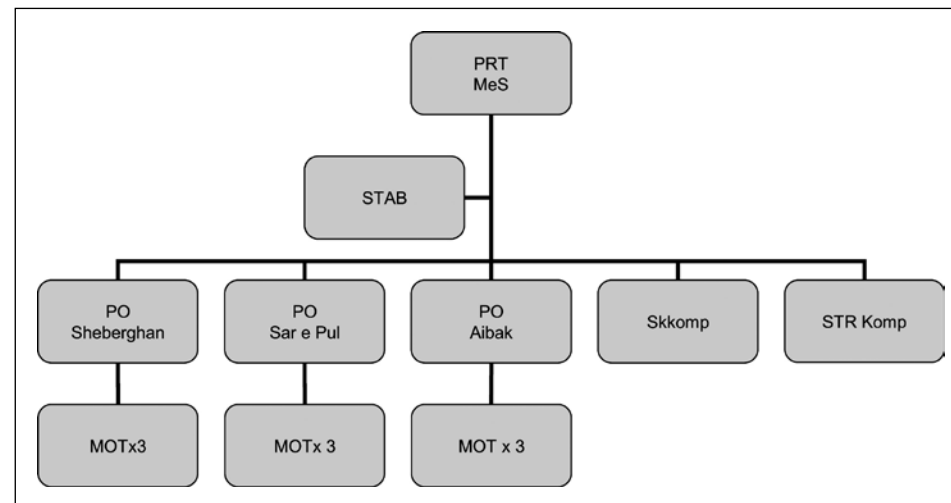
Det svensk-finska PRT är egentligen fyra provinser. En av dem är mycket viktig och tre av dem är av något mindre betydelse.

Organisation

Den militära organisationen som var vald för ändamålet var något komplex. Grunden var den tidigare brittiska strukturen där varje provins hade en representant från PRT, ett s k provinskontor, Provincial Office (PO). Till varje PO var ett antal spaningspatruller kopplade, Military Observation Team (MOT).

Man kan också likna PO vid en spaningsbas, safehouse, eller rövarkula. De var grupperade i bättre afghanska hus, på adresser inne i städerna. Husen var byggda av lera och kospillning utan hänsyn till Boverkets byggnorm. Husen var trånga då det ibland kunde vara 20-30 man i husen och alla var beväpnade till tänderna. Det var svårt att hålla ”kasernstandard” på ordningen, därav min kommentar om rövarkula.

PRT:t i Mazar e Sharif ansvarade således för tre provinskontor. Den viktigaste provinsen hanterades av stabens G3 (stridsledningsavdelningen). Förbandets slagkrafti-

En principskiss över FS 16:s organisation.

gaste enhet utgjordes av ett pansarterrängbilskompani, bemannat av dödsföraktande livhusarar, ett stabs- och trosskompani, som hade sitt ursprung från trängregementet, med sedvanlig överkapacitet (tack och lov) av sjukvårdsresurser.

Naturligtvis fanns ett NSE (National Support Element), bemannat i huvudsak av FM-LOG (Försvarsmaktens logistik).

Verksamhet

Personalen i provinskontoren (PO) och spaningspatrullerna (MOT) hade ofta sin bakgrund från spanings-/jägarförband, och satte ibland långa patruller på de högsta höjderna framför samverkan med myndighetspersoner, byledare, mullor och hjälporganisationer.

Lite självkritiskt kan man kanske säga att rekryteringen borde vara mer mot civilmilitär samverkan än mot individer med hög personlig färdighet på allehanda vapen och gruppstrid. Å andra sidan fanns det tillfällen då säkerhetsläget krävde hög förmåga till egenskydd då verksamhet hade fått ställas in om stridsförmågan inte hade funnits.

En av de framgångsrika verksamheterna vi genomförde var en operation mot ett talibanfäste i en avlägsen bergsby. Talibanerna från bergsbyn hade tidigare gjort ett överfall mot en distriktsguvernör och hans polischef. Överfallet var mycket brutalt och skoningslöst.

I planläggningen stöttade PRT-stabens stridsledningsavdelning (G3) den afghanska brigadstaben, där Per Ljungné var mentor. PRT kunde också via provinskontoret i det aktuella området koppla samman den afghanska lokala polisen i operationen och stödja med spaningspatruller (MOT).

Enkelt uttryckt kan det beskrivas så att byn anfölls från tre olika riktningar. Varje kniptång leddes av en svensk spaningspatrull. Den totala numerären var ungefär av en bataljons storlek. Det goda resultatet var att den afghanska brigadstaben producerade en plan som genomfördes. Olika delar av den afghanska försvarsmakten samverkade, liksom afghansk lokalpolis och säkerhetspolis.

Planläggningen tog veckor i anspråk och naturligtvis var operationssäkerheten (sek-

Distriktsguvernörens poliser dödades vid överfallet.

retessen) mindre bra. De riktigt elaka talibanerna hann därför undan och endast några hantlangare omhändertogs.

En annan metod kan vara att utländska specialförband snabbt går in och omhänder-tar talibanerna, men det sättet utvecklar inte afghansk säkerhetsstruktur.

Iakttagelser

I de allra flesta situationer kom de grundläggande infanterikunskaperna väl till pass. De afghanska bataljonerna organiseras snarlikt en IB 77-bataljon. Talibanernas stridsteknik var också mycket lik teknikerna vid infanteriplutonens strid under fördröjningsstrid, eller under "fria kriget".

Mina tidigare studier av "Materielkort Sovjetunionen" kom väl till pass då terrängen är

*I 16-officeren Per Ljungnér beredd att hand-
leda sin afghanske motpart.*

En talibankuleträff i handskyddet.

översållad med sovjetiska stridsfordonsvrak. Fordonen har säkert haft flera herrar, allt från sovjeter till den afghanska armén, talibaner, norra alliansen m fl. Väldigt få vrak hade stridsskador, de flesta såg ut att ha blivit övergivna.

Under min tid i missionsområdet var vi förskonade från svenska förluster, även om vi var inblandade i ett antal strider. I det av talibanerna bäst förberedda eldöverfallet stupade en afghansk polis. Under den eldstriden träffades bilar och materiel av fientlig eld. De svenska soldaterna undgick att träffas med några centimeters marginal. En soldat fick lindriga splitterskador av en fientlig kula som träffade mycket nära.

Terrängbil träffad

I ett senare eldöverfall mot en svensk patrull fick en sjukvårdspansarterrängbil flera träffar. Man kunde efteråt konstatera att träffarna låg samlade runt rödakorsmärket. Efter detta startade en diskussion om rödakorsskyltar skall användas. Vissa ISAF-förband (International Security Assistance Force) i södra Afghanistan har valt att ta bort rödakorsbe-teckningarna.

Något som berörde mig illa var när en tolvårig pojke lurades att köra en skottkärra fram till en provinsguvernörs kontor. Väl framme vid kontoret fjärrutlöste talibanerna en bomb i skottkärran. Resterna av pojken satt

fastsmetade på kontorets ytterväggar, rutorna trycktes in och en förbipasserande kvinna fick splitterskador. Den totala respektlösheten för helt oskyldiga människors liv gjorde och gör mig mycket upprörd.

Det svenska soldatmaterialet håller mycket hög standard, både psykiskt och fysiskt, men vad som skiljer mest vid en internationell jämförelse är den civila bildningsnivån. Alla i förbandet kunde med lätthet samverka med olika parter i området på engelska. Förståelsen för den internationella komplexiteten var sådan att individer tog initiativ som gick i rätt riktning.

Den största utmaningen var riskhanteringen. Det säkraste var naturligtvis att alla satt i skyddsrummen på "camperna". Men det är svårt att bygga säkerhet i Afghanistan under en hög sandsäckar.

Det svenska förhållningssättet till riskhantering gör att vi kunde vara mer effektiva än andra nationer som hade avsevärt större numerär. Som exempel kan nämnas en operation mot ett talibanfäste i en dalgång som hade en ingång stor som ett portvalv. Det sades att sovjeterna hade murat igen klyftan för att begränsa mojahedins rörlighet. Portvalvet medgav endast att mindre fordon kunde ta sig igenom.

*Tre islag av finkalibrigt runt rödakorsmärket
och ett RPG-skott i hjulet.*

En galt på väg genom portvalvet.

Den stora nationen kunde inte komma genom med sina sjukvårdsterrängbilar, och därför var operationer på andra sidan portvalvet uteslutna för deras del. De svenska sjukvårdsterrängbilarna kom inte heller genom men den svenska lösningen var att skapa ett tillfälligt sjukvårdsfordon av en Toyota SUV (sport utility vehicle), och sedan kunde vi följa med den afghanska armén under operationen. Lyckligtvis blev det inga skadade och den ur sjukvårdssynvinkel tveksamma metoden prövades aldrig.

Avslutning

Sammanfattningsvis har tiden i Afghanistan varit ett mycket intressant möte med islamsk kultur. Det är lätt att döma och tycka att den kristna kulturen är överlägsen. Jag är för

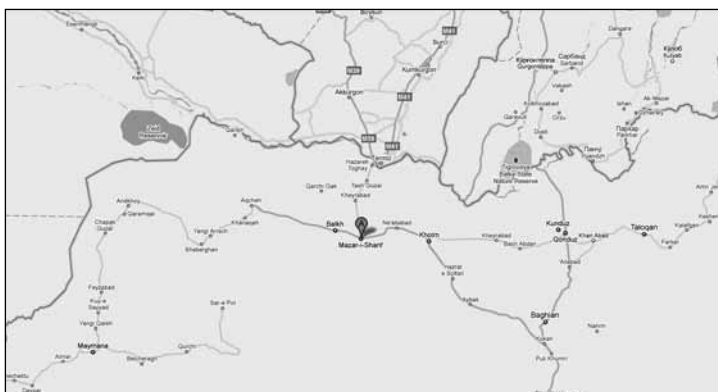

Artikelförfattaren blickar ut över Kabul.

dåligt insatt för att se skillnaden mellan vad religionen islam och Koranen föreskriver, och vilket som är tolkningar för att gynna vissa intressen.

I varje fall är det tydligt att religionen används som ett medel för att övertyga okunniga att göra illdåd. Det är värt att understryka att för varje dag som svenska förband verkar i Afghanistan, desto bättre rustade blir de afghanska säkerhetsstrukturerna att själva stå på egna ben. Det är svårt att säga i förväg när tiden är mogen att lämna Afghanistan.

*Lars Lindén
Stabschef FS 16
F d officer vid I 16*

Karta över norra Afghanistan. Källa: Google Maps.

By 051 verkstadsbyggnad – historik

Huset byggdes 1941 och uppfördes med trästomme samt eternitfasad och -tak. Senare kläddes eterniten in med en träpanel som målades röd. Några uppgifter om vad byggnaden användes till under 1940- och 1950-talen finns tyvärr inte. Men den har troligen använts som förråd hela tiden.

Under 1960-talet var förrådsverksamheten på I 16, som Lv 6 "hette" tidigare, uppdelad i tre förråd: CÖF (centralt övningsförråd), tygmaterieförråd samt intendenturmaterieförråd.

CÖF:en var belägen i by 51, tygmaterieförrådet var beläget i det nuvarande kallförrådet i by 156 och intendenturmaterieförrådet låg i nuvarande Idrottens hus, by 13.

Ammunitionsförråd

CÖF:en användes bland annat till tillverkning och lagning av mål till skjutbanorna samt som ammunitionsförråd. Här hämtades även andra verktyg ut, såsom krattor, spadar med mera. I byggnaden huserade också signal- och televerkstad.

Regementschefen överste Lennart Kleven-sparr överlämnar en gåva till chefen fastighetsenheten Malena Andersson i samband med invigningen. Foto: Fastighetsenheten.

Den nyrenoverade byggnaden sedd från väster. I bakgrunden kasern I. Foto: Fastighetsenheten.

När serviceförrådet i by 155 byggdes i slutet av 1970-talet samlokaliseras all förrådsverksamhet dit. Det blev således lediga lokaler i f d CÖF:ens lokaler och kasernvårdsavdelningen, som Fortifikationsverket hette då, flyttade in. Dock stannade signal- och televerkstaden kvar, likaså en del av måltillverkningen som höll till på vinden.

MAL-enheten

Vid sammanslagningen av maskinavdelningen och kasernvårdsavdelningen 1994 flyttade även maskinavdelningen in i lokalerna. Tillsammans gick de under namnet MAL-enheten. I samband med denna samlokalisering gjordes en ombyggnad. Bottenplan anpassades till verkstäder och omklädningsrum, våning två gavs ett nytt lunchrum och hela byggnaden försågs med till- och frånluftsventilation.

2009 påbörjades ännu en ombyggnad samt en tillbyggnad i syftet att samlokalisera Fortifikationsverkets personal i Halmstad, då de varit utspridda på tre olika platser inom garnisonen. Hälften av driftgruppen var i by

176 på FMST och andra hälften var i by 51 Lv 6. Ledningspersonalen satt i by 33 på Lv 6.

Konferensrum

Huset byggdes ut med ett konferensrum och underliggande garage och arkiv. Även en hiss sattes in i denna del för att öka tillgängligheten i byggnaden. Kallvinden på våning två gjordes om till en öppen kontorsdel med högt i tak och takfönster. Lunchrummet med tillhörande pentry gjordes om och gavs ny köksutrustning samt nya ytskikt. I bottenplan gjordes verkstäderna om och flyttades till en annan del av byggnaden. Det gjordes även plats för ett lager och datarum.

I samband med ombyggnaden sanerades eterniten bakom ytterpanelen och ny panel monterades. Fasaden fick en varmvit kulör i samråd med Fortifikationsverkets chefsarkitekt.

Arbetet var klart i maj 2010 och i oktober samma år skedde invigningen.

Malena Andersson, chef fastighetsenheten
Stellan Eriksson, drifttekniker
Lina Sällberg, biträdande fastighetsingenjör

Byggnaden sedd från söder. Foto: Lars Ahlberg.

Interiörbild från ovanvåningen. Foto: Lars Ahlberg.

Stellan Eriksson (tv) och Kent Håkansson på den nyinredda bottenvåningen. Foto: Lars Ahlberg.

Regementets nyare snapsvisor – ett oväntat efterspel

Före jul 2009 avslutade jag min artikel "Regementets nyare snapsvisor", som i medlemsbladet 2010 återfinns på sidorna 44-47. Två månader senare, i februari, fick artikeln ett oväntat men trevligt efterspel.

En annons i Katrineholmskuriren avslöjade att operasångaren Olle Persson den 6 februari skulle ha en konsert tillsammans med stadens eminenta symfoniorkester.

En idé föds

Eftersom jag just avslutat "snapsvisartikeln" var jag naturligtvis till brädden fylld med tankar runt dessa snapsvisor. Annonsen födde direkt idén: jag måste fånga tillfället i flykten och försöka få en träff med Olle Persson. Det var ju han, som sjungit in "I 16:s snapsvisa" på cd:n.

Vilket sammanträffande! Jag hade flyttat till lilla Katrineholm och Olle Persson skulle sjunga just där och just nu. En intervju med

honom skulle bli ett lämpligt komplement och en bra avslutning på huvudartikeln.

Kom han ihåg inspelningen? Skulle man kanske kunna tänka sig att överlämna en flaska vin från kamratföreningen och mig, som tack för hans insjungning? Mig hade han i alla fall hjälpt som "cd-försångare" i min strävan att sjunga I 16:s snapsvisa korrekt. Kanske kunde man få ta ett foto på honom och mig som lämplig illustration till artikeln?

Min plan

Jag fick klart för mig att Olle Persson endast skulle vara minimal tid i stan. Han var ju konsertens huvudperson. En timme före konserten värmer han upp rösten och då vill en operasångare inte bli störd. Under konserten har han fullt upp med att koncentrera sig på sin konsert.

Det måste bli efteråt. Jag måste på något sätt få tag i honom då, även om många andra också vill träffa och hylla honom efteråt.

Min plan blev att "smuggla in" ett kuvert med nödvändig information i hans loge före konserten och försöka få honom att öppna kuvertet före konsertens slut.

Framsidan av cd:n med bl a I 16:s snapsvisa. Foto: Arkiv.

Till Olle Persson

1995 i Radiohuset i Stockholm sjöng du bl a in Hallands regementets (I 16) snapsvisa i syfte att som kulturarv bevara arméns visor och texter innan "alla" regementen lades ner.

Som tidigare aktiv officer vid I 16 är jag är medlem i I 16 kamratförening. Jag skriver i år en artikel om "Regementets nyare snapsvisor" i kamratföreningens årsskrift. I min artikel omnämns naturligtvis du som sångare av snapsvisan.

Det skulle glädja mig mycket (och sannolikt förvåna läsarna av års-skriften) om du kunde tänka dig att posera på ett foto tillsammans med mig. Kanske skulle man hinna få med detta foto i artikeln. Jag kan inte lova för jag vet att manusstopp är endera dagen. Men då kanske det kan komma med nästa år (och så blev det ju – förf anm).

Tack för din medverkan som sångare av regementets snapsvisa. Som ett enkelt tack från mig som sångintresserad och textförfattare samt från kamratföreningen ber jag att få överlämna denna enkla flaska vitt vin innehållande bl a den friska druvan Albarino från nordvästra Spanien.

Katrineholm den 6 februari 2010
Lennart Nyström

Brevet ovan "smugglades in" i Olle Perssons loge för att locka honom till en intervju.

Innehållet i kuvertet

Först och främst innehöll kuvertet naturligtvis några rader riktade direkt till Olle Persson (se ovan), syftande till att påminna honom och locka honom till intervju.

Sedan hade jag med utdrag ur min artikel i medlemsbladet, där jag bl a skriver "I 16:s snapsvisa sjungs kraftfullt av operasångare, barytonen Olle Persson". Vem skulle inte lockas till intervju av sådana ord?

Slutligen hade jag satt samman ett ensidigt collage av information rörande I 16:s snapsvisa, arméchefens uppdrag till Försvars-

musikcentrum, cd:n och inspelningstillfället. Det blir för omfattande att ta med hela collage här, men framsidan på skivan och ett foto på en ung Olle Persson från inspelningstillfället får vara lämpliga utdrag för denna artikel.

Trevlig pratstund

Efter konserten höll jag mig lite diskret i bakgrunden. Det var många i kön före mig. Men det blev en intervju. Jag fick fem minuter. Olle Persson var en mycket trevlig person. Han mindes väl inspelningstillfället,

Intervjun blev av. Vinflaskan överlämnad. Olle Persson och Lennart Nyström nöjda.

koncentrerat till två dagar 1995. Han var då runt 30 år.

Jag överlämnade vinflaskan och fick möjlighet att posera tillsammans med honom. Hans pappa tog fotona. Ett återges här. Mamma och pappan hade rest hit från Norrköping för att lyssna på sin son.

Ökar nostalgin med avståndet?

Man kan kanske tycka att ovanstående var mycket jobb för litet utfall. Men det var ett kärt jobb och utfallet tillräckligt för mig. Jag hade ju "stått upp till öronen" i de nyare snapsvisorna. Och nu blev det liksom en avslutning för mig, en lyckad avslutning.

Nostalgin ökar definitivt med avståndet. I varje fall min nostalgi för Halland, Halmstad och regementet.

En ung Olle Persson vid tiden för inspelningen. Foto: Arkiv.

Lennart Nyström
F d major I 16,
hedersledamot
i Stockholms-
avdelningens styrelse

MEDLEMSINFORMATION

Tack vare Tidnings- och Kamratfonden vågar vi satsa på vår tidning, dess omfång och kvalitet. Detta är dock ingen självklarhet. Utan frivilliga bidrag – ingen tidning! Ett stort och varmt tack med handslag till er alla bidragsgivare. Ni är välkomna med nya bidrag. Plusgiro 26 27 24-8 – alltid öppet för bidrag.

Tidningskommittén

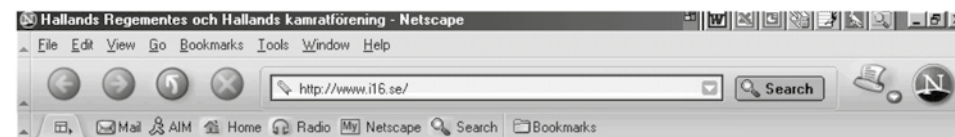
Varje år returneras

ett stort antal medlemsblad därför att adressaten inte anmält adressändring. Vänligen anmäl om du byter adress!

Medlemsavgift

Vid inbetalning av medlemsavgiften, var vänlig ange födelsenummer!

Håll dig informerad!

Vår hemsida har adressen www.i16.se.

Hallands Regementets och Hallandsbrigadens Kamratförening

Box 515, 301 80 HALMSTAD. Plusgiro 26 27 24-8.

KONTAKTMÄN

Gunnar Ohlsén, Hagalundsvägen 26 A, 302 74 Halmstad

Tel: 073-314 75 82 • E-post: gunnarohlsen@spray.se

Lars Folkesson, Tranevägen 17, 302 30 Halmstad

Tel: 035-384 56 • E-post: lars.folkesson@mil.se

MEDLEMSINFORMATION

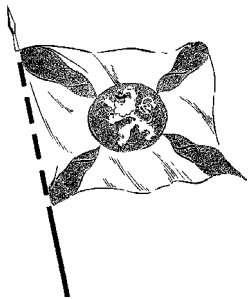
Vi behöver verkligen din hjälp!

Har du något att berätta?
Artiklar mottages tacksamt.

Kontakta Lars Ahlberg:
Tel: 035-266 30 05
E-post: lars.a.ahlberg@mil.se

Kamratföreningens aktiviteter 2011–2013

2011	9 april	Årsmöte
	10 september	Resa till Göteborg
	26 nov	Jullunch
2012	Mars/april	Årsmöte
	Juli	Utlandsresa (Gadebusch)
	1 dec	Jullunch
2013	Mars/april	Årsmöte
	September	Resa i Sverige
	30 nov	Jullunch

För vidare detaljer hänvisas till kamratföreningens hemsida

Vi gratulerar!

2011

Mars

2 Gunnar Johansson	90
8 Ulf B Wadsten	70
8 Kjell Andersson	60
14 Sven Johansson	50
16 Birgitta Ekström	75
19 Ulf Hellners	75
21 Dan Kruse	50
23 Tomas Ingemansson	60
25 Göte Johansson	80
29 Per Sandelin	50

April

2 Per-Arne Reinholdsson	50
5 Rickard Fagerberg	50
7 Åke Paulsson	80
13 Hans-Lennart Blom	60
14 Rune Kling	70
17 Lars Westeborg	50
20 Jonas Marting	50
25 Allan Olsson	90
28 Claes Eriksson	60
29 Bengt Hammarberg	60
30 Sven Thelander	70

Maj

4 Even Erixson	85
10 Carina Lindnert	50
12 Rolf Wittesjö	90
14 Lennart Ericsson	80
17 Jan-Åke Andersson	70
21 Magnus Håkansson	50

Juni

3 Thomas Persson	40
5 Lars-Göran Nilsson	60
10 Barbro Brunander	70
12 Lars Jönsson	60
12 Lars Memmi	60
17 Ingvar Jakobsson	60
20 Lennart Åkesson	50
21 Marianne Wadsten	60
22 Stig Widholm	80

24 Jan Jönsson	50
25 Inge Torstensson	50
27 Kjäll Åhed	80
29 Roger Djupsjö	50

Juli

1 Alex Dryselius	80
6 Siegfried Paul	70
6 Lars Odrup	60
13 Per Moberg	50
14 Göran Nordblom	70
15 Kenneth Wijk	70
17 Åke Bendix	75
19 Lars Melin	60
23 Hans Hallberg	70
26 Irma Öhman	85
27 Sven Persson	60
30 Ingvar Ohnell	85
31 Johan Gunnarsson	50

Augusti

1 Per Dahlöf	70
2 Karl-Erik Håmark	95
2 Nils Oskar Bjärekull	95
3 Arne Fenje	90
5 Eva Widberg	70
7 Bengt-Anders Nilsson	50
8 Inge Pettersson	70
10 Arne Hallesjö	90
10 Sigvard Malmström	90
14 Lars Hedström	70
15 Lars-Bertil Ugglesjö	60
18 Bo von Bothmer	80
18 Percy Romberg	70
24 Mattias Lundin	40
29 Ulf Löfstedt	50
30 Jan Bursell	70

September

1 Lars Björk	60
4 Uno Rosell	85
5 Christer Wanlert	70
6 Tore Håkansson	60

7 Bengt Johansson	60
9 Stig Öfverström	90
11 Anders Johansson	50
17 Marie Andersson	40
18 Sven Krook	85
19 Margaretha Carlsson	90
19 Dan Lindskog	70
20 Arne Gustavsson	60
20 Lars Stedt	50
21 Jan Anderson	80
24 Bertil Augustsson	80
25 Stefan Kristiansson	60
28 Birgitta Johansson	70
28 Bo Erlandsson	60

Oktober

2 Einar Jansson	80
2 Anders Hallonsten	70
2 Robert Ingman	50
4 Bo Westman	60
7 Enoch Persson	85
10 Sven-Åke Svensson	50
14 Mikael Andréasson	50
15 Maths Fridh	60
16 Carl-Erik Lindegren	70
16 Björn Sjölin	70
20 Fredrik Emanuelson	50
28 Curt Hornwall	85
29 Lars Folkesson	50

November

6 Johan Andersson	85
7 Leif Dahlin	90
8 Gösta Almgren	75
8 Hans Boije	70
10 Arne Svensson	80
11 Peter Staaf	50
16 Yngve Johansson	70
17 Erkki Mattsson	60
18 Kerstin Eriksson	70
22 Carl Fredrik von Mentzer	75
25 Carin Ohlsén	30
26 Nils Danred	60

December		20 Jörgen Olsson	50	27 Kjell Widberg	90
7 Lennart Eriksson	70	21 Binnie Wetterlundh	75	27 Larry Lindberg	50
7 Lars-Gunnar Nilsson	60	23 Per Asklund	60	28 Brita Halmell	70
14 Claes-Göran Andersson	60	26 Rolf Täljegård	70	28 Andreas Vedebrand	40
18 Berit Strandgren	70	29 Anders Bertilsson	50		
19 Jörgen Ljungman	50			Mars	
21 Fredrik Bagge	40	Februari		2 Ingegerd Borg Jonsson	70
26 Staffan Anckar	60	8 Jan Ekberg	75	2 Olle Green	70
27 Helena Elofsson	70	10 Martin Pålsson	50	2 Sverker Lorentzon	50
		11 Roland Johansson	75	7 Per Källström	70
2012		13 Roland Kramer	50	13 Kaj Sjösten	80
Januari		14 Owe Bergman	70	22 Bengt Arne Nordahl	70
6 Nils Ek	90	15 Helmuth Benedy	95	23 Bo Isberg	70
10 Ove Månsson	70	16 Stefan Petzäll	60	23 Lars-Erik Nilsson	85
18 Lars Holmer	80	22 Tomas Andersson	60	27 Kurt Jessvén	90
20 Lennart Nyström	80	24 Rune Svensson	85	31 Eric Lindquist	95

Nya medlemmar

Under året har vi fått 21 nya medlemmar, vilka hälsas hjärtligt välkomna!

Henrik Andersen, Lidingö	Christer Larsson, Slöinge
Helena Elofsson, Halmstad	Käthie Larsson, Slöinge
Kenneth Elofsson, Halmstad	Ann-Christin Lindau, Halmstad
Marianne Fält, Halmstad	Birgitta Nilsson, Halmstad
Johan Hallonsten, Stockholm	Magnus Svensson, Halmstad
Brita Halmell, Halmstad	Mats Tellqvist, Halmstad
Nils Halmell, Halmstad	Ingela Undin, Halmstad
Daniela Jankowska, Halmstad	Lars Undin, Halmstad
Christine Karlén, Haverdal	Axel Wetterlundh, Mölndal
Claes Kramer, Halmstad	Olof Wettermark, Halmstad
Christina Laike-Ståhle, Båstad	

Under året har ett antal kamrater lämnat vår krets.

Vi lyser frid över deras minne.

Ett stort och varmt **TACK** för alla penninggåvor som kommit kamratfonden och tidningsfonden till del under det gångna året!

Vissa av våra medlemmar har tyvärr glömt att meddela namn, och vissa andra har betalat årsavgift trots ständigt medlemskap. Dessa medel har tillförts tidningsfonden.

Axel Ahlfors, Kungsbacka	Jan Börjesson, Varberg	Lennart Eriksson, Haverdal
Sven-Arne Ahlqvist, Halmstad	Lennart Börjesson, Varberg	Lennart Eriksson, Kullavik
Lennart Almqvist, Halmstad	Marie-L Calissendorff, Sennan	Mats Eriksson, Borrby
Seved Almqvist, Lund	Göran Carlsson, Ullared	Rune Eriksson, Halmstad
Gert Alsenmyr, Västerås	Hans L Carlsson, Helsingborg	Harald Erling, Rydebäck
Staffan Anckar, Gullbrandstorp	Ingemar Carlsson, Täby	Thomas Eskilsson, Falkenberg
Ulf Andersen, Falkenberg	Jan Carlsson, Nyköping	Gunne Ewald, Halmstad
Jan Anderson, Stockholm	Peter Carlsson, Onsala	Jens Flenner, Gullbrandstorp
Bo Andersson, Halmstad	Stefan Carlsson, Öjersjö	Martin Folestam, Skurup
Jan Andersson, Halmstad	Hans Christensson, Halmstad	Per Hugo Fredrikson, Halmstad
Johan Andersson, Fjärås	Staffan Christiansson, Halmstad	Ulf Fredriksson, Saltsjöbaden
Stig Andersson, Halmstad	Kjell Christoffersson, Getinge	Uno Friberg, Ängelholm
Per Asklund, Laholm	Bo Criwall, Halmstad	Bo Gardahl, Halmstad
Stig Asterling, Halmstad	Lars Cronqvist, Steninge	Ulf Gometz, Halmstad
Mark Atterbom, Frankrike	Ingemar Dahlberg, Ätran	Ingemar Gottfridsson, Laholm
Torsten Atterbom, Särö	Lars-Olof Dahlin, Långås	Lars-Olof Grahn, Halmstad
Bertil Augustsson, Kristinehamn	Leif Dahlin, Falkenberg	Gert Grotte, Halmstad
Lennart Axelsson, Halmstad	Per Dahlöf, Råå	Christer Gunnarsson, Halmstad
Nils-Erik Axén, Kungsbacka	Erik Danielsson, Kungsängen	Erling Gunnarsson, Kungsbacka
Fredrik Bagge, Halmstad	Paul Degerlund, Halmstad	Greger Gustafsson, Örkeljunga
Lars Bastholm, Halmstad	Göran Digmär, Spanien	Gunnar Gustafsson, Mölle
Bengt Bengtsson, Hishult	Jan Dorf, Halmstad	Hans Gustafsson, Halmstad
Lars B Bengtsson, Drottningsskär	Ulf Edström, Djursholm	Arne Gustavsson, Falkenberg
Leif Bengtsson, Höllviken	Krister Edvardson, Halmstad	Nils-Erik Haag, Bandhagen
Rolf Bengtsson, Halmstad	Claes Efwergren, Halmstad	Bertil Hagelqvist, Göteborg
Sven Bengtsson, Halmstad	Nils Ek, Eslöv	Niclas Haglund, Varberg
Conny Benjaminsson, Falkenberg	Bengt Ekberg, Oskarström	Hans Hallberg, Falkenberg
Carl-Gustaf Bergenstråhle, Halmstad	Jan Ekberg, Halmstad	Bengt Hammarberg, Kungsbacka
Tage Bergman, Göteborg	Rolf Eklund, Halmstad	Anders Hansson, Oskarström
Daniel Bildt, Stockholm	Sven Elfström, Varberg	Hans-Olof Hansson, Våxtorp
K B Bjering, Halmstad	Christer Eliasson, Halmstad	Arne Hedman, Getinge
Åke Bjerngren, Karlskrona	Kenneth Elofsson, Halmstad	Jan-Erik Heiner, Halmstad
Björn D:son Björnvad, Falkenberg	Kerstin Ericson, Halmstad	Anders Hejnebo, Halmstad
Leif Blommegård, Getinge	Göran Ericsson, Halmstad	Bertil Helgesson, Laholm
Hans Boije, Helsingborg	Lennart Ericsson, Halmstad	Bo Hervén, Simlångsdalen
Yngve Borgström, Stockholm	Lennart Ericsson, Kvibille	Peter Hjelm, Halmstad
Leif Bramsell, Båstad	Allan Eriksson, Harplinge	Per-Axel Hjern, Askim
Börje Bredahl, Torup	Bent Eriksson, Halmstad	Gunnar Holmquist, Angered
Sture Brink, Halmstad	Jan-Erik Eriksson, Våxtorp	Ulf Holmström, Halmstad
Raymond Brisenfeldt, Halmstad	Kerstin Eriksson, Haverdal	Curt Hornwall, Karlstad

Bengt Hultén, Harplinge
 Gunnar Hyltén-Cavallius, Ängelholm
 Johan Håkansson, Halmstad
 Karl-Erik Håmark, Varberg
 Peter Hägg, Halmstad
 Agne Ivarsson, Ullared
 Birgitta Jacobsson, Mellbystrand
 Peter Jacobsson, Holm
 Ronny Jacobsson, Mellbystrand
 Tommy Jacobsson, Laholm
 Ingvar Jakobsson, Tvååker
 Einar Jansson, Fegen
 Lars-Erik Jansson, Hyltebruk
 Walter Jansson, Filipstad
 Birgitta Johansson, Halmstad
 Erik Johansson, Kungsbacka
 Göte Johansson, Harplinge
 Ingvar Johansson, Falkenberg
 Karl-Gustav Johansson, Halmstad
 Yngve Johansson, Kristinehamn
 Hans Johnsson, Kungsbacka
 Peter Jonsson, Halmstad
 Ulf Juréen, Simlångsdalen
 Sven Jägervall, Halmstad
 Bengt Järnliden, Halmstad
 Jan Jönsson, Halmstad
 Stig-Allan Jönsson, Halmstad
 Christine Karlén, Haverdal
 Bo Karlsson, Sennan
 Jan E Karlsson, Halmstad
 Karl-Erik Karlsson, Sigtuna
 Lars-Arne Karlsson, Oskarström
 Sidney Kullberg, Bromma
 Kenneth Källström, Falkenberg
 Per Källström, Harplinge
 Kerstin Larsson, Halmstad
 Leif Larsson, Eldsberga
 Magnus Larsson, Oskarström
 Rolf Larsson, Halmstad
 S Orvar Larsson, Halmstad
 Carl-Erik Lindegren, Gullbrandstorp
 Claes Lindoff, Halmstad
 Eric Lindquist, Malmö
 Dan Lindskog, Frillesås
 Bengt-Göran Ludvigsson, Harplinge
 Göran Lundahl, Gullbrandstorp
 Jan Lundblad, Förslöv
 Roland Lundén, Torsåker
 Bo Lundgren, Kristinehamn
 Eric Lundgren, Halmstad
 Sven Lundqvist, Laholm
 Knut Lydén, Halmstad
 Ulf Löfstedt, Halmstad
 Lars Malmberg, Steninge
 Casper Malmgren, Halmstad
 Ulf Malmsten, Hovås
 Sigvard Malmström, Halmstad
 Arvid Melin, Sollentuna
 Lars Melin, Halmstad
 Björn Molin, Haverdal
 Rune Morell, Lidköping
 Arne Månsson, Halmstad
 Stig Möller, Malmö
 Ragnar Nehard, Norrköping
 Anita Nilsson, Veinge
 Göran Nilsson, Halmstad
 Knut Nilsson, Halmstad
 Svenne Nilsson, Viken
 Yngve Nilsson, Örebro
 Benny Nord, Halmstad
 Richard Nordell, Torup
 Nils Nordestad, Åled
 Torleif Nordgaard, Halmstad
 Rolf Norr, Halmstad
 Sonny Norrman, Halmstad
 Harriet Ohlsson, Holm
 Sven-Erik Ohlsson, Holm
 Ingvar Ohnell, Mölle
 Allan Olsson, Kalix
 Hans-Börje Oskarson, Fjärås
 Lars-Gunnar Oskarson, Åsa
 Ingvar Ottosson, Karlskrona
 Åke Palmblad, Täby
 Inga-Lill Palmquist, Halmstad
 Ingemar Paulsson, Oskarström
 Ingvar Pehrsson, Halmstad
 Henry Persson, Falkenberg
 Michael Persson, Halmstad
 Olle Persson, Halmstad
 Thomas Persson, Varberg
 Sture Pettersson, Partille
 Stefan Petzäll, Halmstad
 Carl-Gustaf Pfeiff, Helsingborg
 Stefan Quist, Gullbrandstorp
 Rolf Ramber, Halmstad
 Magnus Ranebo, Malmö
 Elise Ranthe, Halmstad
 Eric Rasmusson, Halmstad
 Bertil Richardsson, Halmstad
 Torbjörn Rimstrand, Halmstad
 Percy Romberg, Halmstad
 Karl Erik Rosén, Vällingby
 Olle Rosengren, Linköping
 Johan Rydén, Halmstad
 Stefan Røjelid, Fjällbacka
 Tyko Rös, Steninge
 Dick Samuelsson, Lidingö
 Jan Sandberg, Falkenberg
 Weine Sirviö, Slöinge
 Ola Sjögren, Halmstad
 Catharina Sjöholm, Halmstad
 Rune Sjöholm, Halmstad
 Torgny Sjöholm, Borås
 Roul Sjölin, Halmstad
 Kaj Sjösten, Halmstad
 Björn Smedmark, Täby
 Roland Stensson, Harplinge
 Rolf Stibrant, Västerås
 Christina Stjernfeldt, Halmstad
 Jörgen Strid, Halmstad
 Elon Strömberg, Malmö
 Lennart Svensson, Halmstad
 Stefan Svensson, Träslövsläge
 Sven-Olof Svensson, Halmstad
 Gösta Svorén, Falkenberg
 Bo Söderberg, Örebro
 Håkan Söderberg, Ugglarp
 Krister Thelin, Frankrike
 Gunnar Tiber, Nacka
 Carl-Gustaf Tiselius, Stockholm
 Ronny Torstensson, Oskarström
 Lennart Törnqvist, Stockholm
 Bo von Bothmer, Halmstad
 Carl-Gustaf von Mentzer, Halmstad
 Carl Johan von Mentzer, Halmstad
 Ulf von Roth, Stockholm
 Britt-Marie Wallefors, Haverdal
 Irené Wallefors, Getinge
 Jarl Wallefors, Getinge
 Johan Wallefors, Harplinge
 Håkan Wallin, Halmstad
 Lena Wallin, Halmstad
 Christer Wanlert, Kristianstad
 Lennart Wennberg, Huddinge
 Kenth Wessberg, Halmstad
 Göran Wetterlundh, Halmstad
 Kenneth Wijk, Simlångsdalen
 Rolf Wittesjö, Torekov
 Jan Wozniak, Halmstad
 Arne Yngvesson, Glommen
 Kjäll Åhed, Halmstad
 Erik Österberg, Varberg